

Řešení střetů zájmů v území

Posuzování vlivů záměrů a koncepcí
na životní prostředí (EIA / SEA)

katedra práva
životního prostředí
a pozemkového práva

JUDr. Dominik Židek, Ph.D.

Obsah

- Co to vlastně je a k čemu je to dobré?
- Prameny právní úpravy
- SEA / EIA – společná východiska
- SEA – předmět a postup posuzování
- EIA – předmět a postup posuzování
- EIA a „navazující řízení“
- Účast veřejnosti v procesech SEA / EIA a přístup k soudní ochraně
- Specifika naturového hodnocení a přeshraničního posuzování vlivů
- Několik příkladů z judikatury
- Závěr a otázky

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

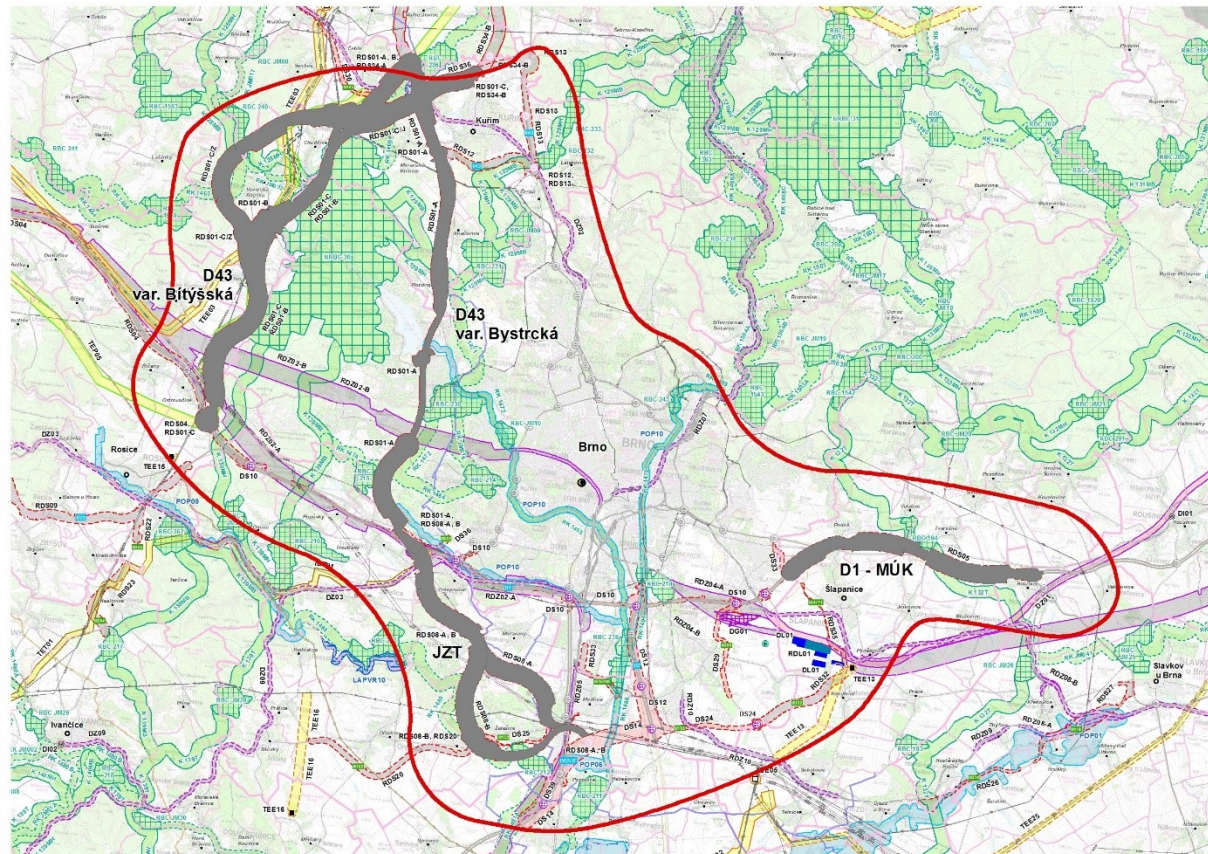
Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

- **SEA** (*Strategic Environmental Assessment*) je proces posuzování **vlivu koncepcí** (střednědobých a dlouhodobých politických, hospodářských a dalších plánů a programů) na životní prostředí.
- **EIA** (*Environmental Impact Assessment*) je proces, jehož cílem je získat představu o výsledném **vlivu záměru** na životní prostředí a vyhodnocení, zda je z tohoto ohledu vhodné jej realizovat, resp. za jakých podmínek je jeho realizace akceptovatelná.

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

- **SEA** se vztahuje na **koncepce**, které vytvářejí rámec pro budoucí realizaci záměrů. **V ČR cca 500 koncepcí.**

https://portal.cenia.cz/eiasea/view/SEA100_koncepce

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

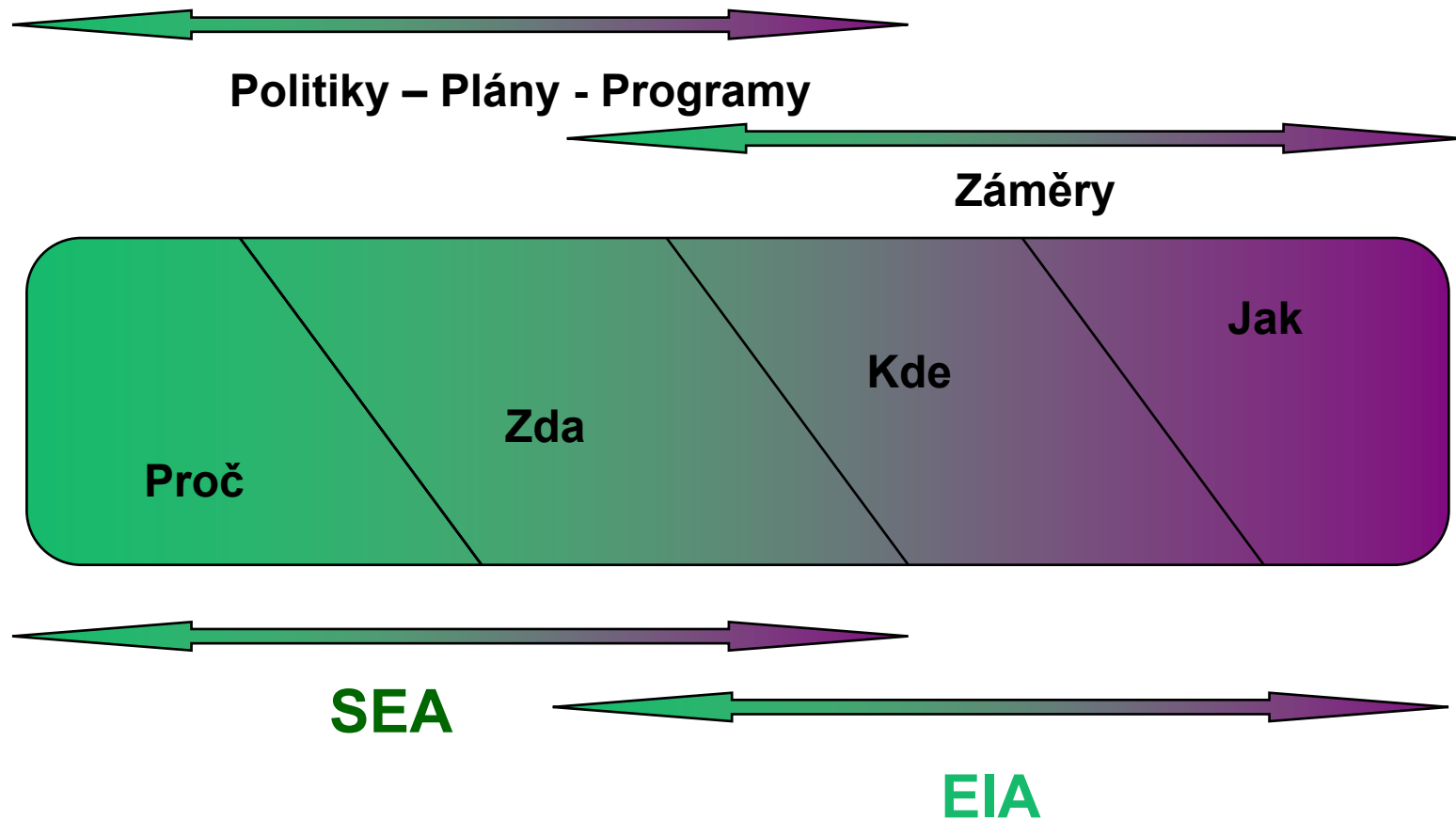
- **EIA** se vztahuje na **záměry**, které mohou mít vliv na životní prostředí (i příprava záměru, provádění, zkušební provoz, ukončení provozu a případná sanace či rekultivace). **V ČR cca 18.000 záměrů.**

https://portal.cenia.cz/eiasea/view/eia100_cr

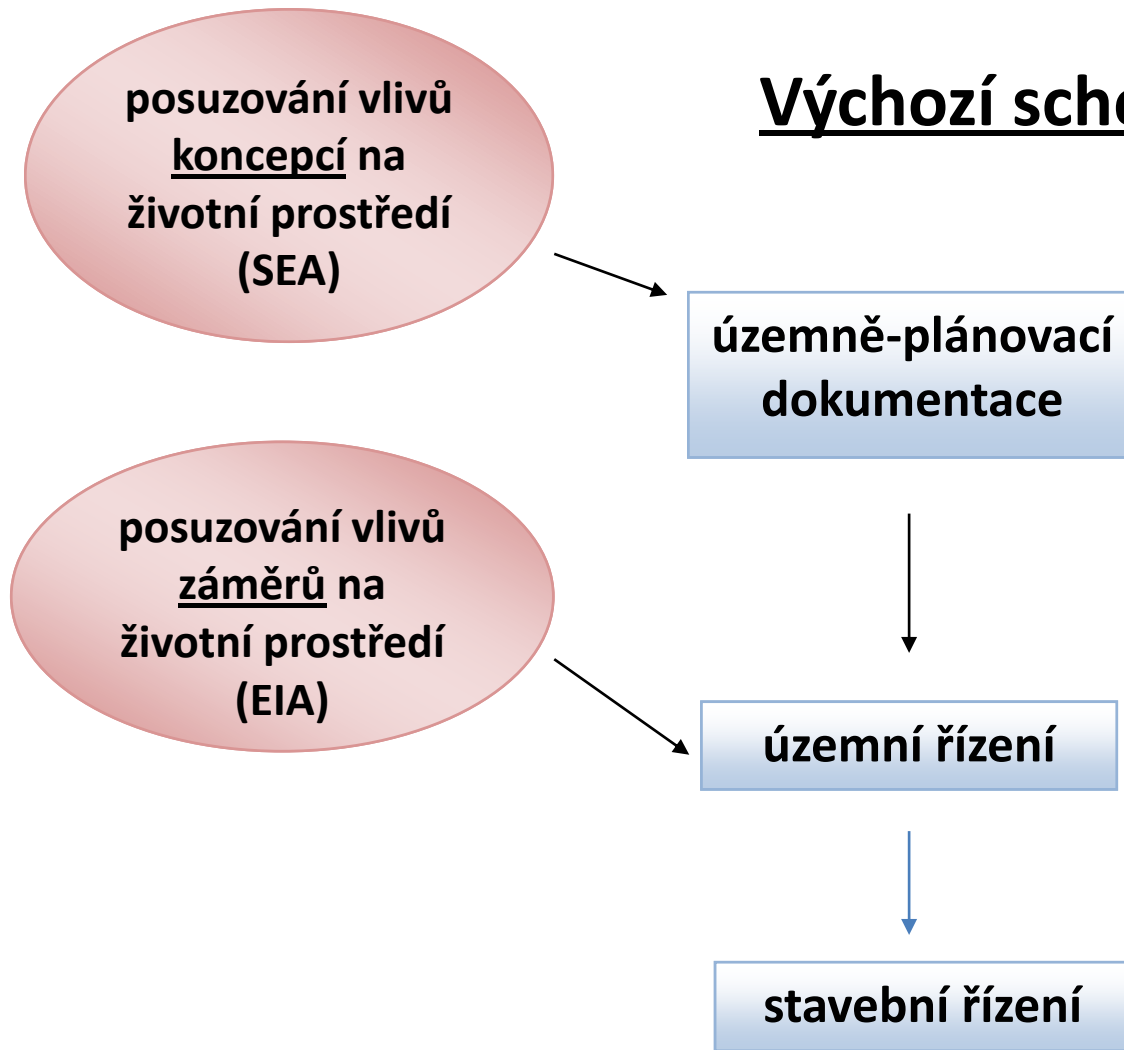
Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

Výchozí schéma (ve vazbě na stavební zákon)

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

- **Cíl:** Včlenit ochranu životního prostředí do rozvojových projektů, programů a politik a politiku ochrany životního prostředí inkorporovat do rozhodovacích procesů v souladu se zásadou prevence, tj. v co nejranější fázi, kdy je již možné vlivy posoudit a zároveň je rozhodováním ovlivnit.
- **Účel:** Získat objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí podle zvláštních předpisů (stavební zákon, vodní zákon, horní zákon apod.), přispět k trvale udržitelnému rozvoji.

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

*„SEA might be applied to an entire sector (such as a national policy on energy for example) or to a geographical area (for example, in the context of a regional development scheme). **SEA does not replace or reduce the need for project-level EIA**, but it can help to streamline and focus the incorporation of environmental concerns (including biodiversity) into the decision-making process, often making project-level EIA a more effective process.“ [Sadler and Verheem (1996)]*

- Existence posouzení koncepce procedurou SEA, neznamená, že konkrétní záměr v území není třeba posuzovat procedurou EIA! – srov. § 10a odst. 3
- SEA a EIA se vzájemně nenahrazují!

Prameny právní úpravy

Prameny právní úpravy

Prameny právní úpravy

Mezinárodní právo

- **Úmluva z Espoo** (1991, Úmluva o hodnocení vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států, pod patronací Evropské hospodářské komise OSN): Základní úprava mezistátní EIA
- **Kyjevský protokol** (2003, v platnosti od 2010): Protokol k Úmluvě z Espoo, mezistátní SEA
- **Aarhuská úmluva** (1998, Mezinárodní úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v otázkách životního prostředí):
 - Účast na rozhodování = zejména účast v procesech EIA a IPPC
- Množství mezinárodních smluv obsahuje ustanovení o posuzování vlivů na životní prostředí, detailní úpravu obsahují časté bilaterální smlouvy.

Prameny právní úpravy

Evropské právo

- **Směrnice SEA** – směrnice EP a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí
- **Směrnice EIA** – směrnice EP a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí ve znění směrnice 2014/52/EU
 - původní směrnice 85/337/EC o hodnocení vlivů určitých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí
- **Naturová směrnice (oblasti NATURA 2000)** – směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

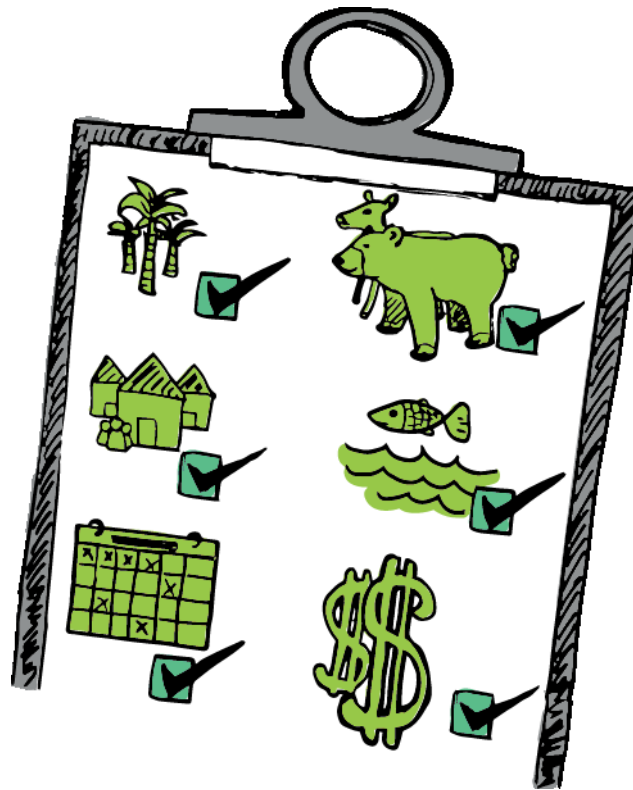
Prameny právní úpravy

Vnitrostátní (české) právo

- **Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů**
 - provádí směrnice EIA a SEA a upravuje i proces posuzování vlivů na oblasti NATURA 2000
- Vyhláška č. 453/2017 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí
- Vyhláška č. 353/2004 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, postup při jejich ověřování a postup při udělování a odnímání osvědčení
- **Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů**
 - specifická úprava dílčích aspektů EIA, SEA + integrace procesů EIA do společných řízení
- **Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů**
 - ochrana NATURA 2000

... a další související právní předpisy

SEA / EIA – společná východiska

SEA / EIA – společná východiska

Zákon č. 100/2001 Sb.

Úvodní ustanovení (§ 1 – 3)

Posuzování vlivů záměru na životní prostředí (§ 4 – 10)

Posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (§ 10a – 10i)

Posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice české republiky (§ 11 – 14b)

Ustanovení společná a přechodná (§ 15 – 24)

Příloha č. 1 – seznam záměrů

Příloha č. 2 – kritéria pro zjišťovací řízení

Příloha č. 3 – náležitosti oznámení

Příloha č. 3a – oznámení podlimitního záměru

Příloha č. 4 – náležitosti dokumentace

Příloha č. 5 – náležitosti posudku

Příloha č. 6 – náležitosti stanoviska

Příloha č. 7 – náležitosti oznámení

Příloha č. 8 – kritéria pro zjišťovací řízení

Příloha č. 9 – náležitosti vyhodnocení koncepce

SEA / EIA – společná východiska

Pro účely tohoto zákona ([zákon č. 100/2001 Sb.](#)) se rozumí:

EIA

a) záměrem

1. stavby, zařízení, činnosti a technologie uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu,
2. stavby, zařízení, činnosti a technologie, které podle stanoviska orgánu ochrany přírody vydaného podle zákona o ochraně přírody a krajiny mohou samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti,

SEA

b) **konceptí** strategie, politiky, plány nebo programy včetně těch, které jsou spolufinancované z prostředků fondů Evropské unie, zpracované nebo zadané orgánem veřejné správy a následně orgánem veřejné správy schvalované nebo ke schválení předkládané,

SEA / EIA – společná východiska

Hodnotí se charakteristika předpokládaných vlivů na obyvatelstvo a životní prostředí a hodnocení jejich velikosti a významnosti (včetně jejich vzájemného působení a souvislostí) – srov. § 2

- Vlivy na **obyvatelstvo a veřejné zdraví**
- Vlivy na **ovzduší a klima**
- Vlivy na **hlukovou situaci** a event. další fyzikální a biologické charakteristiky
- Vlivy na **povrchové a podzemní vody**
- Vlivy na **půdu**
- Vlivy na **horninové prostředí a přírodní zdroje**
- Vlivy na **biologickou rozmanitost**
- Vlivy na **krajinu a její ekologické funkce**
- Vlivy na **hmotný majetek a kulturní dědictví včetně architektonických a archeologických aspektů**

SEA / EIA – společná východiska

Principy posuzování vlivů na životní prostředí

- **Zásada výběru aktivit podléhajících posuzování vlivů**
 - taxativní vyjmenování předmětných aktivit podléhajících posouzení
 - předběžné hodnocení jednotlivých záměrů či koncepcí
- **Zásada komplexnosti**
- **Zásada alternativního řešení**
- **Zásada včasnosti**
- **Zásada účasti odborníků**
- **Zásada účasti veřejnosti**
- **Zásada odborné kontroly neboli dvoustupňovitosti**
- **Zásada transparentnosti a spolupráce**

SEA / EIA – společná východiska

Zjišťovací řízení
(„malá SEA / EIA“)

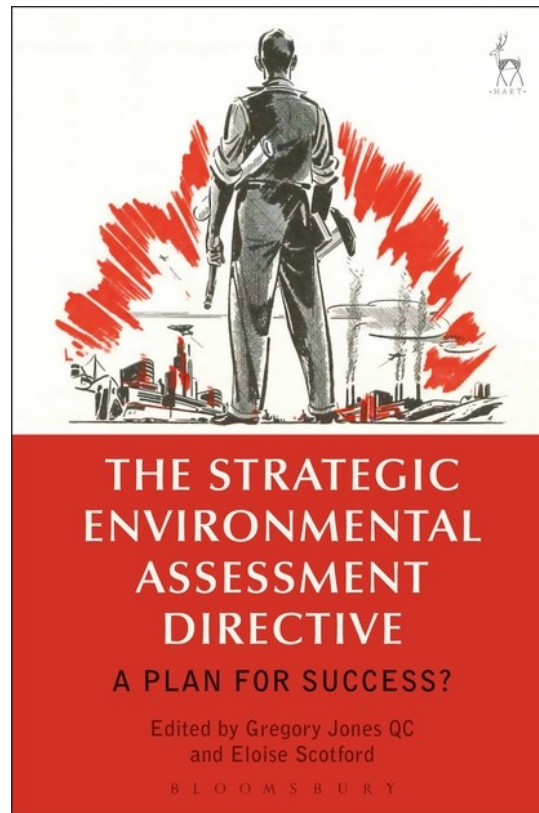
Posouzení vlivů
(„velká SEA / EIA“)

Účel zjišťovacího řízení, které se někdy označuje jako tzv. „malá EIA“ nebo „malá SEA“, je dvojitý:

- *určit, **zda** záměr (čti dále „nebo koncepce“) bude nebo nebude předmětem posuzování,*
- *určit **rozsah** posouzení vlivů záměru s ohledem na jeho povahu či specifické faktory životního prostředí apod.*

*Ve zjišťovacím řízení tak dochází k upřesnění informací, které je vhodné uvést do dokumentace vlivů záměru. Vyhodnocení, zda záměr bude posuzován v procesu EIA, bývá také označován anglickým termínem **screening**. V případě, že je v rámci screeningu zjištěno, že záměr má být posouzen, přistoupí se k tzv. **scopingu**, tedy ke stanovení rozsahu informací k doplnění.*

SEA – předmět a postup posuzování

SEA – předmět a postup posuzování

Předmětem posuzování vlivů koncepce na životní prostředí jsou (§ 10a + příloha č. 1)

- **VŽDY:**
 - koncepce, které stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1, zpracovávané v oblasti zemědělství, lesního hospodářství, myslivosti, rybářství, nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami, energetiky, průmyslu, dopravy, odpadového hospodářství, telekomunikací, cestovního ruchu, územního plánování, regionálního rozvoje a životního prostředí včetně ochrany přírody,
 - koncepce, u kterých podle stanoviska orgánu ochrany přírody nelze vyloučit významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle zákona o ochraně přírody a krajiny (oblasti NATURA 2000)
- **ZJIŠŤOVACÍ ŘÍZENÍ:**
 - výše uvedené koncepce, u nichž je dotčené území tvořeno územním obvodem jedné nebo několika obcí, které stanoví využití území místního významu,
 - změny koncepcí

§ 10a odst. 4 – které koncepce **nejsou** předmětem posuzování

SEA – předmět a postup posuzování

Příklady koncepcí

- Dopravní politika ČR a krajské dopravní koncepce,
- Plány odpadového hospodářství – pro ČR a pro jednotlivé kraje,
- Národní rozvojový plán ČR,
- Státní energetická koncepce a krajské energetické koncepce,
- Programy rozvoje krajů a měst,
- Krajské koncepce ochrany přírody,
- Zásady územního rozvoje, politika územního rozvoje
- apod.

na názvu nezáleží => důležitý je obsah koncepčních dokumentů

- **Ministerstvo životního prostředí:** pro národní a krajské koncepce.
- **Krajské úřady:** pro koncepce zpracováváné pro menší území než území kraje.

SEA – předmět a postup posuzování

- Zvláštní ustanovení pro posuzování vlivů politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace (zásady územního rozvoje, územní plán) na životní prostředí - § 10i
 - speciální právní úprava => tzv. **vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území**
 - § 19 odst. 2 stavebního zákona (obecný rámeček) + právní úprava k PÚR, ZÚR a ÚP
 - stanovení podrobnějších požadavků na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů na životní prostředí včetně návrhu zpracování možných variant řešení
 - při pořizování územního plánu stanoví orgán kraje na základě kritérií uvedených v **příloze č. 8 k zákonu** případný požadavek na zpracování vyhodnocení vlivů na životní prostředí
 - zpracovatelem pouze autorizovaná osoba dle § 19

v podrobnostech
příští přednáška

SEA – předmět a postup posuzování

Oznámení

➔ Předkladatel **oznámí** příslušnému úřadu a úřad zveřejní základní **informace**

Zjišťovací řízení

➔ Posuzované **vždy** – rozsah dokumentace a posuzování.

SEA dokumentace

➔ **Ostatní:** ano ⇨ SEA, ne ⇨ důvody

Návrh koncepce

➔ Předkladatel **zpracuje dokumentaci (autor. osoba)** a úřad ji zveřejní

Stanovisko SEA

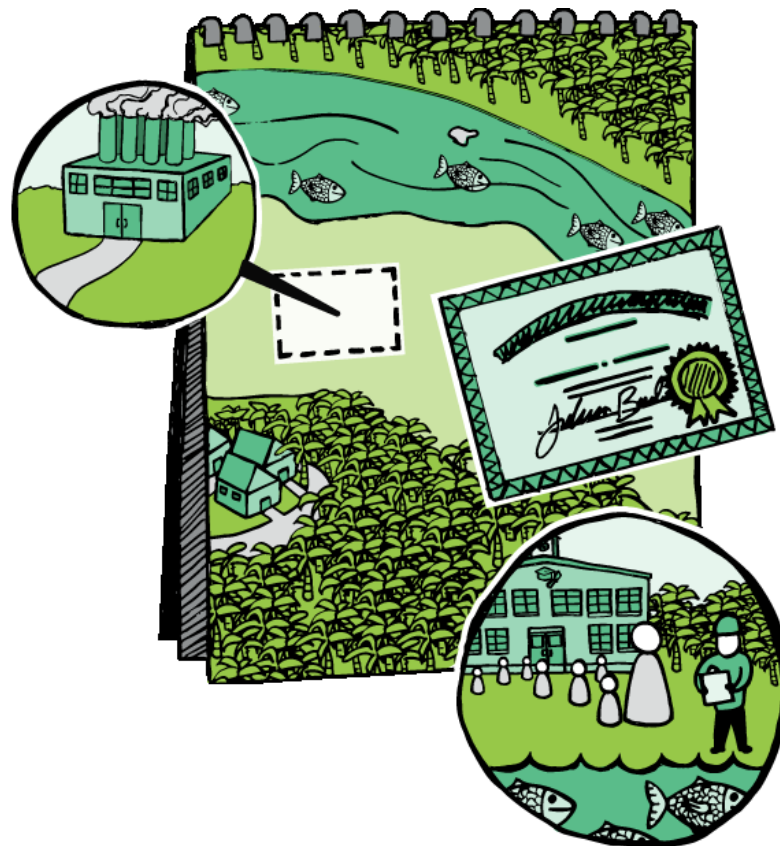
➔ dokumentace SEA je součástí návrhu a následuje veřejné **projednání** (v případě nesouhlasného vyjádření veřejnosti)

Schválení a zveřejnění koncepce + monitoring

➔ **Stanovisko** k návrhu koncepce (závaznost?)

není to správní řízení!

EIA – předmět a postup posuzování

EIA – předmět a postup posuzování

Směrnice 2011/92/EU (směrnice EIA)

• Čl. 2 odst. 1:

Členské státy přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění, *aby před vydáním povolení musely záměry, které mohou mít významný vliv na životní prostředí mimo jiné v důsledku své povahy, rozsahu nebo umístění, získat povolení a posouzení z hlediska jejich vlivů.* Tyto záměry jsou vymezeny v článku 4.

• Čl. 4:

1. S výhradou čl. 2 odst. 4 *podléhají záměry uvedené v příloze I posouzení v souladu s články 5 až 10.*

2. S výhradou čl. 2 odst. 4 *určí členské státy pro záměry uvedené v příloze II, zda záměr podléhá posouzení v souladu s články 5 až 10. Členské státy provedou toto určení na základě:*

a) *přezkoumání každého jednotlivého případu; nebo*

b) *prahových hodnot nebo kritérií stanovených členským státem.*

Členské státy se mohou rozhodnout používat oba postupy uvedené v písmenech a) a b).

3. *Při přezkoumávání každého jednotlivého případu nebo při stanovení kritérií nebo prahových hodnot podle odstavce 2 jsou brána v úvahu odpovídající kritéria výběru uvedená v příloze III.*

4. *Členské státy zajistí, aby rozhodnutí přijatá příslušnými orgány podle odstavce 2 byla zpřístupněna veřejnosti.*

EIA – předmět a postup posuzování

Předmět posouzení EIA - § 4 odst. 1

Příloha č. 1

- kategorie I (vč. změn) => posouzení EIA
- podlimitní v kategorii I => zjišťovací řízení
- kategorie II (vč. změn) => zjišťovací řízení
- podlimitní v kategorii II => zjišťovací řízení
- NATURA (není vyloučen vliv) => zjišťovací řízení
- změna záměru v navazujícím řízení => zjišťovací řízení
- vláda může vyjmout některé záměry z posuzování - § 4 odst. 2 až 4

-
- § 5: Způsob posuzování vlivů záměru na životní prostředí

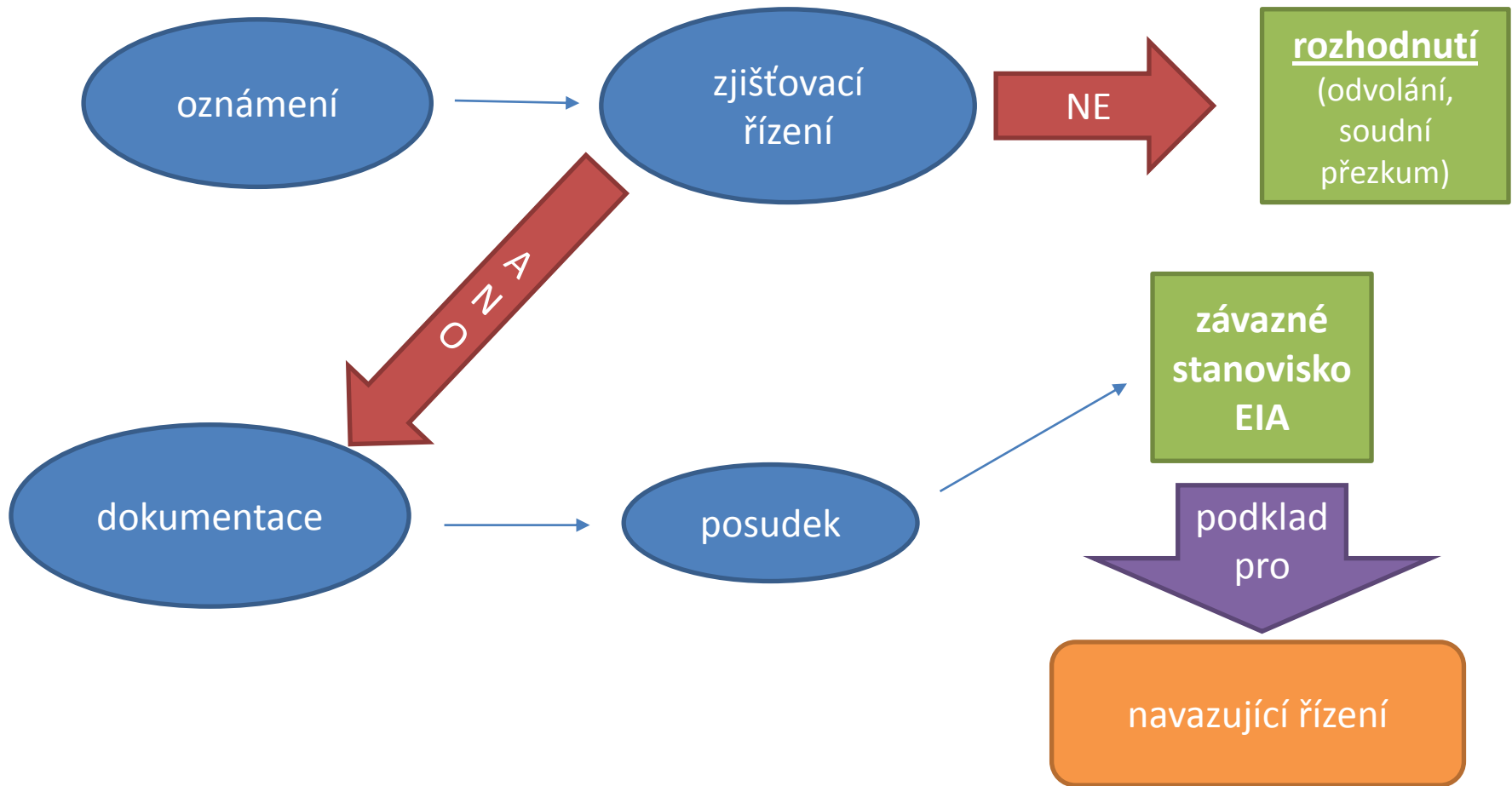
EIA – předmět a postup posuzování

**Příloha č. 1 k zákonu
č. 100/2001 Sb.**

		Kategorie I (podléhá posuzování vždy)		Kategorie II (zjišťovací řízení)	
	Příslušný úřad	MŽP	KÚ	MŽP	KÚ
1	Rafinerie ropy nebo primární zpracování ropných produktů.	X			
2	Zařízení ke zplyňování a zkapalňování uhlí a bituminové horniny s kapacitou od stanoveného limitu.	500 t/den		50 t/den	
3	Tepelné nebo chemické zpracování uhlí, popřípadě bituminových hornin, včetně výroby uhlíku vysokoteplotní karbonizací uhlí nebo elektrografitu vypalováním nebo grafitizací.	X			
4	Zařízení ke spalování paliv s tepelným výkonem od stanoveného limitu.	300 MW		50 MW	
5	Průmyslová zařízení k výrobě elektrické energie, páry a teplé vody o výkonu od stanoveného limitu.				50 MW
6	Vodní elektrárny s celkovým instalovaným elektrickým výkonem od stanoveného limitu.				10 MW
7	Větrné elektrárny s výškou stožáru od stanoveného limitu.				50 m
8	Jaderné elektrárny a jiné jaderné reaktory včetně demontáže nebo konečného uzavření těchto elektráren nebo reaktorů s výjimkou	X			

EIA – předmět a postup posuzování

Základní schéma procesu EIA

EIA – předmět a postup posuzování

Oznámení

➔ Předkladatel **oznámí** příslušnému úřadu a úřad zveřejní základní **informace**

Zjišťovací řízení

➔ Posuzované **vždy** – rozsah dokumentace a posuzování.

➔ **Ostatní:** ano ⇨ EIA, ne ⇨ **rozhodnutí**

Dokumentace EIA

➔ Investor **zpracuje dokumentaci (autor. osoba)** a úřad ji zveřejní

Posudek

➔ Úřad **zpracuje posudek (autor. osoba)** a následuje veřejné **projednání** (§ 17)

Závazné stanovisko EIA

➔ **Závazné** stanovisko (platnost 7 let, možnost opakovaného prodloužení o 5 let)

není to správní řízení!

EIA a „navazující řízení“

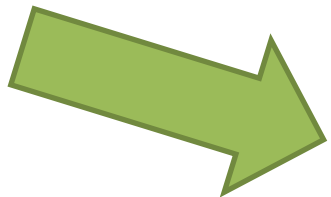
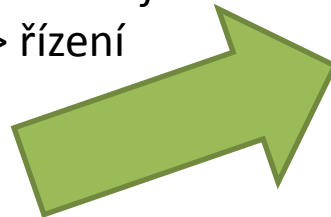
EIA a „navazující řízení“

Proběhnuvší posouzení EIA znamená závažné procesní i hmotněprávní důsledky:

- Pro **navazující řízení** (povolující umístění a provedení stavby) platí **zvláštní režim** (viz dále) => závazné stanovisko EIA se zde uplatní jako závazné stanovisko (ve smyslu § 149 správního řádu)
- v jiných řízeních (nenavazujících – tzv. **souvisejících**) slouží závazné stanovisko EIA jako podklad pro rozhodnutí.

pozor mj. na judikaturu: „*není navazující řízení jako navazující řízení*“ => řízení navazující vs. související

proces EIA

navazující řízení
dle § 3 písm. g)
zákona EIA

věcná a
časová
souvinnost

Další řízení (postupy)
nezbytné k uskutečnění
záměru EIA, které však
nejsou navazujícími
řízeními => řízení
související

EIA a „navazující řízení“

Navazující řízení - § 3 písm. g) zákona EIA

- 1. územní řízení,
- 2. stavební řízení,
- 3. společné územní a stavební řízení,
- 4. opakované stavební řízení,
- 5. řízení o dodatečném povolení stavby,
- 6. řízení o povolení hornické činnosti,
- 7. řízení o stanovení dobývacího prostoru,
- 8. řízení o povolení činnosti prováděné hornickým způsobem,
- 9. řízení o povolení k nakládání s povrchovými a podzemními vodami,
- 10. řízení o vydání integrovaného povolení,
- 11. řízení o vydání povolení provozu stacionárního zdroje,
- 12. řízení o vydání souhlasu k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů,
- 13. řízení, v němž se vydává rozhodnutí nezbytné pro uskutečnění záměru, není-li vedeno žádné z řízení podle bodů 1 až 12, a
- 14. řízení o změně rozhodnutí vydaného v řízeních podle bodů 1 až 13 k dosud nepovolenému záměru nebo jeho části či etapě, má-li dojít ke změně podmínek rozhodnutí, které byly převzaty ze stanoviska.

EIA a „navazující řízení“

Řízení související

- řízení o udělení výjimky (územní a druhová) a řízení o povolení ke kácení dřevin dle zákona o ochraně přírody a krajiny
- řízení o odnětí pozemků plnění funkcí lesa
- řízení podle atomového zákona
- zjednodušené postupy podle stavebního zákona (souhlas, ohlášení, veřejnoprávní smlouvy)
- a obecně procesy, které nejsou řízeními a ve kterých se nevydává rozhodnutí, tzn. typicky vydávání stanovisek a závazných stanovisek podle různých právních předpisů

EIA a „navazující řízení“

Zvláštnosti „navazujících řízení“ (§ 9b – 9e)

- nutnost verifikačního závazného stanoviska (tzv. *coherence stamp*): § 9a odst. 6
 - Příslušný úřad EIA ověří (*na základě oznámení o zahájení řízení zasláno tomuto úřadu správním orgánem příslušným k vedení navazujícího řízení*) každý záměr a vydá **nesouhlasné závazné stanovisko**, jestliže došlo ke změnám záměru, které by mohly mít významný negativní vliv na životní prostředí, zejména ke zvýšení jeho kapacity a rozsahu nebo ke změně jeho technologie, řízení provozu nebo způsobu užívání. Tyto změny jsou předmětem posuzování podle § 4 odst. 1 písm. g). Jestliže nedošlo ke změnám záměru, příslušný úřad **vydá souhlasné závazné stanovisko**.
- rozdíly v procesu (např. rozdílné doručování)
- účast veřejnosti (viz dále)
- zvláštní režim i **pro využití opravných prostředků** proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení i **pro řízení před správními soudy**.

EIA a „navazující řízení“

Vztah ke stavebnímu zákonu

- Stavební právo (do 31. 12. 2017): vychází zásadně ze zásady, že mezi institutem EIA, územním řízením a stavebním řízením, existuje z hlediska věcného bariéra striktně oddělující tyto instituty (např. rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012-54).

Od 1. ledna 2018: silné integrující tendence

1. EIA => územní řízení => stavební řízení (typické řešení do 12/2017)
2. EIA integrovaná do územního řízení => stavební řízení
3. EIA => společné územní a stavební řízení
4. EIA integrovaná do společného územního a stavebního řízení

- Dáno na výběr stavebníkovi (investorovi), kterou variantu z těchto čtyř zvolí – **integrace není povinná!!!** Je však vhodná např. z důvodů ekonomických (vazba na IPPC ve variantě 4 apod.)?

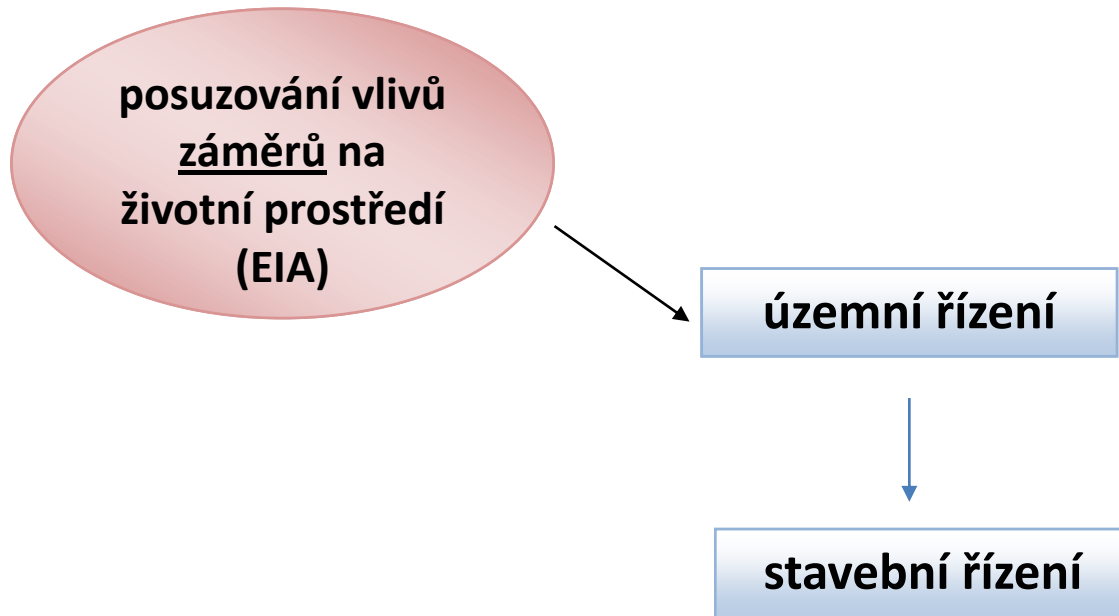
- pozor na **§ 10 zákona EIA**

v podrobnostech
příští přednáška

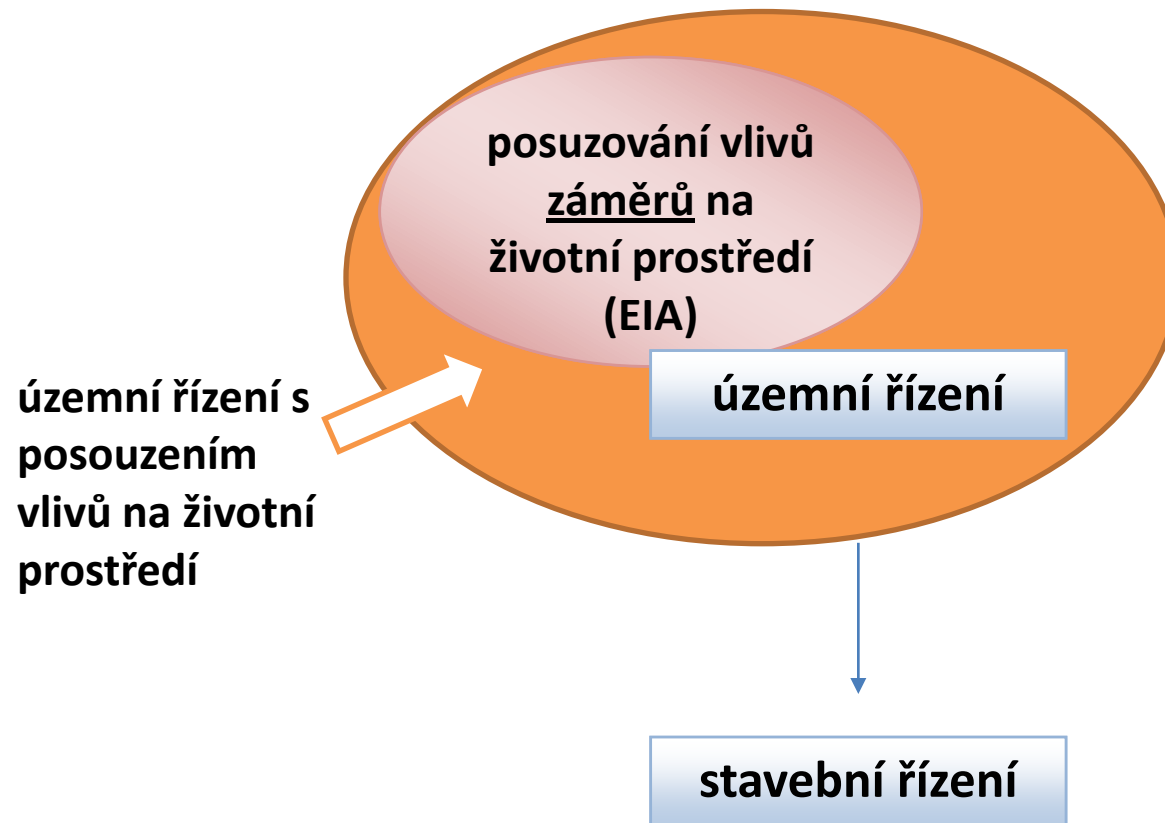
EIA a „navazující řízení“

VARIANTA 1

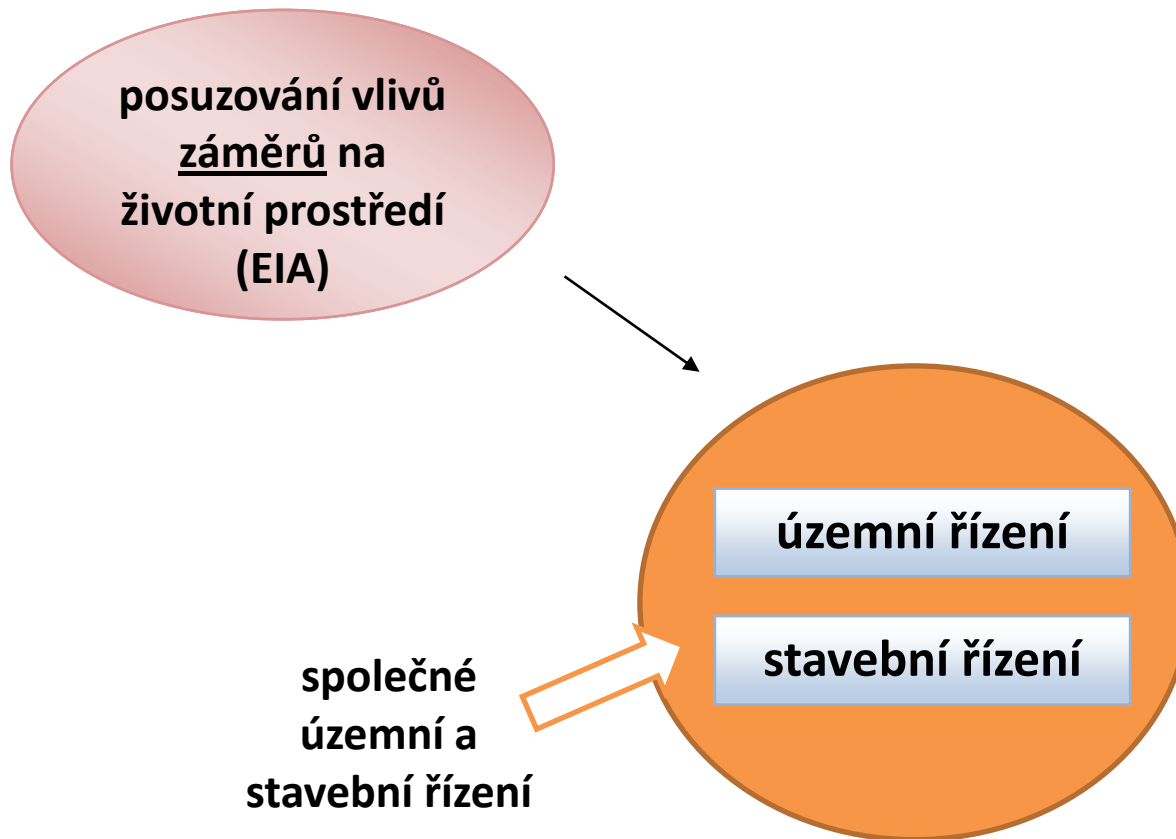
EIA a „navazující řízení“

VARIANTA 2

EIA a „navazující řízení“

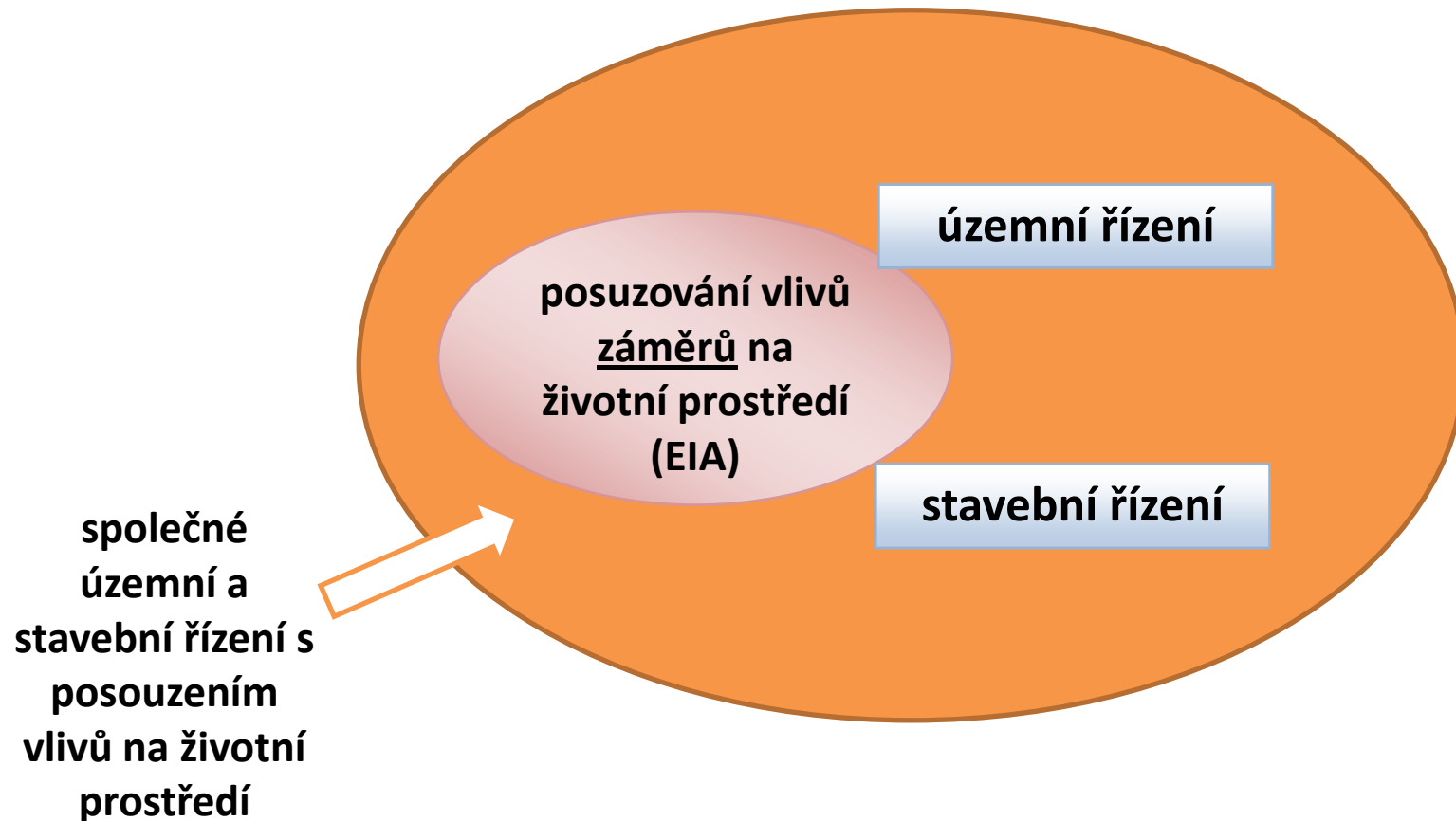
VARIANTA 3

EIA a „navazující řízení“

VARIANTA 4

EIA a „navazující řízení“

- **varianta 2 – územní řízení s posouzením vlivů na životní prostředí (integrace EIA): § 94a-i**
 - celý proces založen na součinnosti mezi stavebním úřadem a příslušným úřadem
 - je navazujícím řízením ve smyslu zákona EIA
 - speciálním důvodem pro jeho přerušení je zahájení řízení o uložení kompenzačních opatření (NATURA 2000)
 - analogické použití každého z těchto dvou institutů
- **varianta 3 – společné územní a stavební řízení (bez posouzení EIA): § 94j-p**
 - jak pro stavby v působnosti obecného stavebního úřadu, tak i speciálního stavebního úřadu (typicky vodní díla) – u těch bude příslušný speciální stavební úřad (pozor na § 94p odst. 6)
 - jinak platí obecná zásada, že se integrují náležitosti územního a stavebního řízení, vč. účastníků apod.

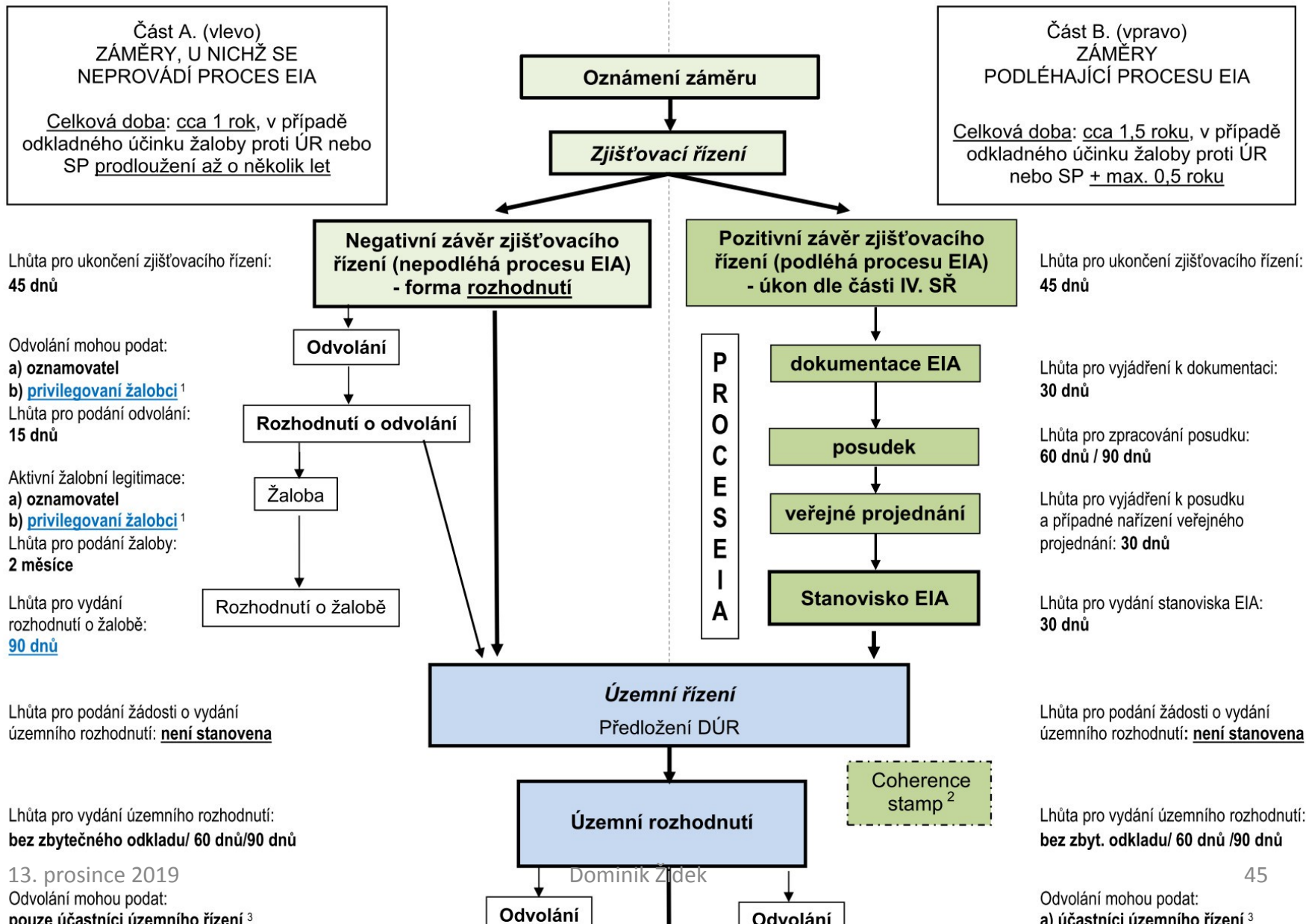

EIA a „navazující řízení“

- **varianta 4 – společné územní a stavební řízení s posouzením vlivů na životní prostředí (integrace EIA) – částečné tzv. *one-stop-shop* posouzení: § 94q-z**
 - jak pro stavby v působnosti obecného stavebního úřadu, tak i speciálního stavebního úřadu
 - součinnost mezi stavebním úřadem a příslušným úřadem (ten má postavení dotčeného orgánu)
 - zásadně se nenařizuje povinné veřejné ústní jednání, jen stanovení lhůty pro uplatnění námitek, připomínek a závazných stanovisek (DOSS) => koncentrační zásada (stejně s ohledem na plnou jurisdikci správních soudů bez většího významu)
 - delší lhůty pro vydání společného povolení (90/120 dnů) – vzhledem k náročnosti procesů pochopitelné
 - opět speciální žalobní legitimace ministerstva v případě rozhodnutí speciálního stavebního úřadu: § 94y odst. 6

Schéma povolovacího procesu záměrů v ČR – stav od 1. 4. 2015

Celková doba povolování záměru je závislá na předložení dokumentace EIA, dokumentace pro vydání územního rozhodnutí (DÚR) a dokumentace pro vydání stavebního povolení (DSP), pro jejichž zpracování není stanoven zákonný termín (pro výpočet použit 1 měsíc)

Lhůta pro vydání
rozhodnutí o žalobě:
90 dnů

Rozhodnutí o žalobě

Lhůta pro podání žádosti o vydání
územního rozhodnutí: **není stanovena**

Lhůta pro vydání územního rozhodnutí:
bez zbytečného odkladu/ 60 dnů/90 dnů

Odvolání mohou podat:
pouze účastníci územního řízení³
Lhůta pro podání odvolání: **15 dnů**

Aktivní žalobní legitimace:
pouze účastníci územního řízení³
Lhůta pro podání žaloby: **2 měsíce**

Lhůta pro vydání rozhodnutí o žalobě:
není stanovena

Lhůta pro podání žádosti o vydání
stavebního povolení: **není stanovena**

Lhůta pro vydání stavebního povolení:
bez zbytečného odkladu/ 60 dnů/90 dnů

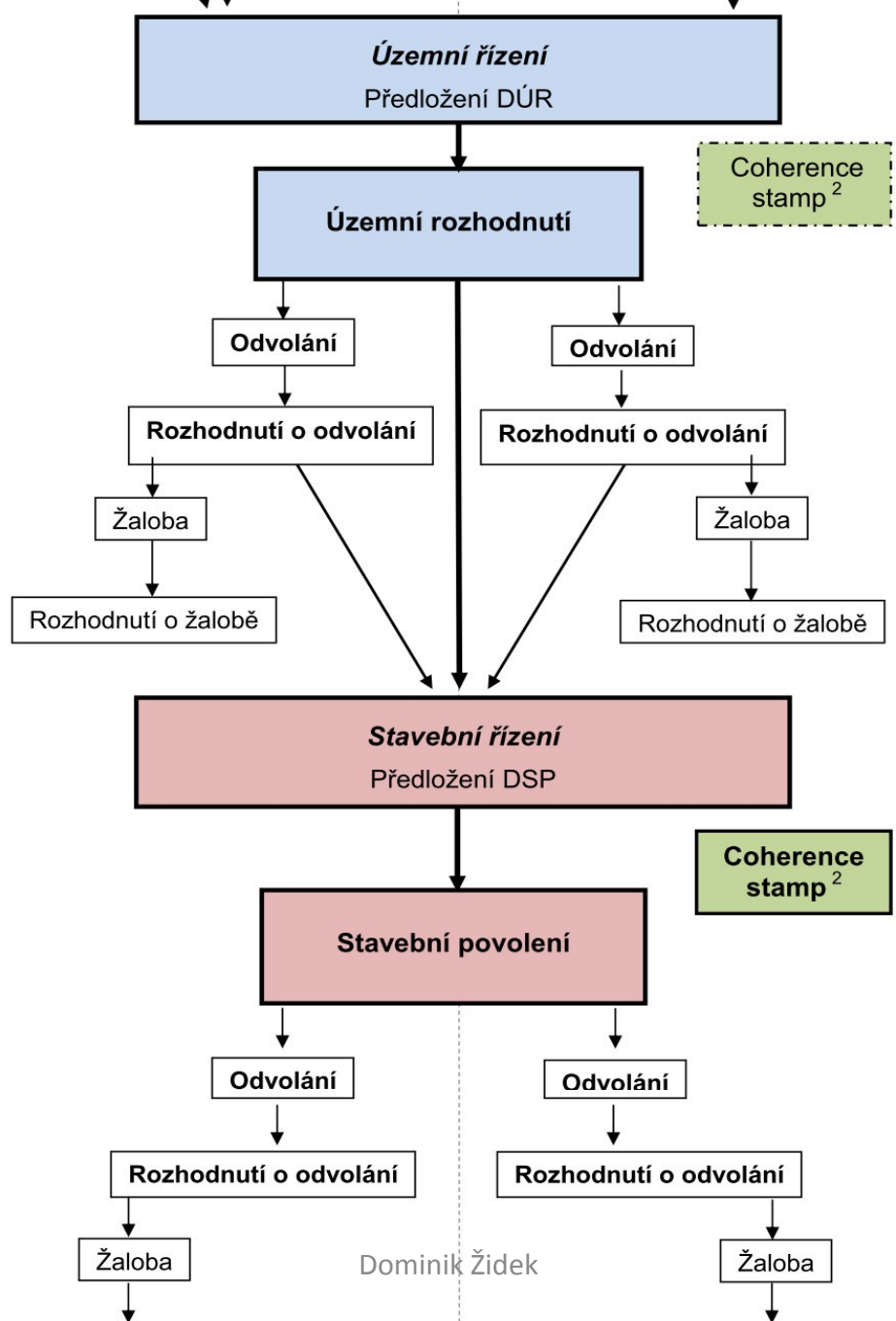
Odvolání mohou podat:
pouze účastníci stavebního řízení³
Lhůta pro podání odvolání: **15 dnů**

Aktivní žalobní legitimace:
pouze účastníci stavebního řízení³
Lhůta pro podání žaloby: **2 měsíce**

A

Stavební EIA

Lhůta pro vydání stanoviska EIA:
30 dnů

Lhůta pro podání žádosti o vydání
územního rozhodnutí: **není stanovena**

Lhůta pro vydání územního rozhodnutí:
bez zbyt. odkladu/ 60 dnů /90 dnů

Odvolání mohou podat:
a) účastníci územního řízení³
b) privilegovaní žalobci¹
Lhůta pro podání odvolání: **15 dnů**

Aktivní žalobní legitimace:
a) účastníci územního řízení³
b) privilegovaní žalobci¹
Lhůta pro podání žaloby: **2 měsíce**

Lhůta pro vydání rozhodnutí o žalobě:
90 dnů

Lhůta pro podání žádosti o vydání
stavebního povolení: **není stanovena**

Lhůta pro vydání stavebního povolení:
bez zbyt. odkladu/ 60 dnů /90 dnů

Odvolání mohou podat:
a) účastníci stavebního řízení³
b) privilegovaní žalobci¹
Lhůta pro podání odvolání: **15 dnů**

Aktivní žalobní legitimace:
a) účastníci stavebního řízení³
b) privilegovaní žalobci¹
Lhůta pro podání žaloby: **2 měsíce**

Účast veřejnosti v procesech SEA / EIA a přístup k soudní ochraně

Účast veřejnosti v procesech SEA / EIA

- **veřejnost:** jedna nebo více osob [§ 3 písm. h)]
- **dotčená veřejnost [§ 3 písm. i)]:**
 - osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech
 - právnická osoba soukromého práva, jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví, a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výtěžná činnost
 - která vznikla **alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím řízení** podle § 9 b odst. 1, případně před dnem vydání rozhodnutí, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány
 - **nebo kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob.**

Účast veřejnosti v procesech SEA / EIA

• Proces SEA

– Účast veřejnosti toliko **konzultativní**.

– **Každý:**

- **písemné vyjádření k oznámení koncepce** ve lhůtě do 20 dnů ode dne jeho zveřejnění
- **písemné vyjádření k návrhu koncepce** nejpozději do 5 dnů ode dne konání veřejného projednání návrhu koncepce
- **možnost se ústně vyjádřit i v rámci veřejného projednání.**

• Proces EIA

– **Každý:**

- právo zaslat příslušnému úřadu své **písemné vyjádření k záměru** (do 30 dní ode dne zveřejnění informace o oznámení záměru),
- **vyjádření k dokumentaci** (do 30 dní ode dne zveřejnění informace o dokumentaci).

Účast veřejnosti v procesech SEA / EIA

- Rozhodnutí v zjišťovacím řízení, že záměr nebude posuzován
 - **odvolat se může pouze oznamovatel a dotčená veřejnost** uvedená v § 3 písm. i) bodě 2 zákona EIA, tzn. environmentální spolky splňující uvedené podmínky.
 - Tytéž spolky se mohou **žalobou domáhat zrušení rozhodnutí vydaného ve zjišťovacím řízení**, že záměr nebo jeho změna nebudou posuzovány.
 - Široká veřejnost ani jednu z těchto možností nemá.

- Dojde-li k posouzení záměru, je vydáno závazné stanovisko EIA a
 - **pouze dotčené veřejnosti a dotčenému územněsamosprávnému celku** svědčí oprávnění stát se **plnoprávným účastníkem navazujícího správního řízení** a brojit proti nesprávnosti provedeného posouzení.
 - Široká veřejnost opět tuto možnost nemá.

Účast veřejnosti v procesech SEA / EIA

Účast veřejnosti v „navazujícím řízení“

- **Speciální úprava vůči úpravě účastenství v jiných předpisech!!! (§ 70 ZOPK, § 7 IPPC atd.)**
- Vždy se jedná o **řízení s velkým počtem účastníků** podle správního řádu, bez ohledu na skutečný počet účastníků.
- **Veřejnosti** svědčí v navazujícím řízení **konzultativní účast, která umožňuje každé osobě uplatnit připomínky k záměru**. Tyto osoby se však nestávají účastníky řízení, správní orgán je pouze povinen se s podanými připomínkami vypořádat v odůvodnění rozhodnutí.
- **Dotčená veřejnost** dle § 3 písm. i) bod 2 zákona EIA (opět pouze environmentální spolky při splnění uvedených podmínek) může **získat postavení plnoprávného účastníka navazujícího řízení**, kterému předcházelo posuzování vlivů na životní prostředí. Musí se však ve 30denní lhůtě ode dne zveřejnění informací o navazujícím řízení přihlásit.
- Konzultativní ani plnoprávná účast v navazujícím řízení není podmíněna aktivní účastí v předchozím procesu EIA.
- Proti rozhodnutí vydaném v navazujícím řízení se lze odvolat. Aktivní legitimaci k podání odvolání mají obecně všichni účastníci daného navazujícího řízení. Zákon EIA však umožňuje environmentálním spolkům splňujícím podmínky odvolat se proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení i v případě, že nebyly účastníky prvostupňového řízení.

Přístup k soudní ochraně

- **Dotčená veřejnost** se může žalobou domáhat zrušení rozhodnutí vydaného v navazujícím řízení a napadat hmotnou nebo procesní zákonnost tohoto rozhodnutí (§ 9d zákona EIA)
- Má se za to, že ekologické spolky mají práva, na kterých mohou být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení zkráceny.
- Přípustnost žaloby po vyčerpání řádného opravného prostředku!
- Soud o žalobě rozhodne do 90 dnů po jejím doručení.
- Soud rozhodne **i bez návrhu** o přiznání odkladného účinku žalobě nebo o návrhu na vydání předběžného opatření, hrozí-li realizací záměru závažné škody na životním prostředí
=> prakticky vždy?

Specifika naturového hodnocení a přeshraničního posuzování vlivů

Specifika naturového hodnocení

- Směrnice č. 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
 - **Čl. 6 odst. 3:** *Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti.*

Specifika naturového hodnocení

- **Koncepce nebo záměr**, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit příznivý stav předmětu **ochrany nebo celistvost NATURA 2000** (evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast), podléhá hodnocení vlivů na toto území
- orgán ochrany přírody posuzuje, zda může mít daná koncepce nebo záměr významný negativní vliv;
- nevyloučí-li vliv, musí být daná koncepce nebo záměr předmětem posouzení;
- nelze-li vyloučit negativní vliv, musí předkladatel zpracovat varianty řešení, jejichž cílem je negativní vliv na území vyloučit nebo v případě, že vyloučení není možné, alespoň zmírnit
- Postupuje se podle **zákona o EIA**.
- A dále podle **§ 45h a násl. zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**, ve znění pozdějších předpisů.

Specifika naturového hodnocení

Zákon o ochraně přírody a krajiny

OCHRANA NATURA 2000
Povinnost předložit záměr
nebo koncepci orgánu
ochrany přírody

Orgán ochrany přírody
vydá odůvodněné
stanovisko do 30 dnů ode
dne doručení žádosti.

Vyloučí vliv

Nevyloučí vliv

Zákon EIA

Posouzení záměru nebo
koncepce procesem dle
zákona EIA

Specifika naturového hodnocení

=> možné důsledky:

1. Záměr/koncepci **je nutné** posoudit podle zákona EIA a **zároveň je vyloučen** vliv na oblast v soustavě NATURA 2000 => provede se pouze **posouzení vlivů postupem dle zákona EIA**.
2. Záměr/koncepci **je nutné** posoudit podle zákona EIA a **zároveň není vyloučen** vliv na oblast v soustavě NATURA 2000 => provede se **posouzení vlivů postupem dle zákona EIA** a jeho součástí bude i **naturové hodnocení**.
3. Záměr/koncepci **není nutné** posoudit podle zákona EIA a zároveň **není vyloučen** vliv na oblast v soustavě NATURA 2000 => provede se pouze **naturové hodnocení** postupem dle zákona EIA.
4. Záměr/koncepci **není nutné** posoudit podle zákona EIA a zároveň **je vyloučen** vliv na oblast v soustavě NATURA 2000 => neprovádí se nic.

Biologické hodnocení – srov. § 67 ZOPK: přímá povinnost investora ze zákona provést hodnocení na všechny výrazně ovlivnitelné zájmy podle zákona o ochraně přírody a krajiny (kromě lokalit v soustavě Natura 2000).

Specifika přeshraničního posuzování vlivů

- Úprava pro mezistátní **EIA i SEA** – srov. § 11 – 14b zákona EIA
- Předmět posuzování vlivů na životní prostředí přesahují hranice ČR
 - záměr a koncepce, pokud dotčené území může zasahovat i mimo území ČR;
 - záměr nebo koncepce, pokud o to stát, jehož území může být zasaženo závažnými vlivy, požádá;
 - záměr a koncepce, které mají být prováděny na území jiného státu a které mohou mít závažný vliv na životní prostředí na území ČR.

Několik příkladů z judikatury

Několik příkladů z judikatury

• Soudní dvůr Evropské unie

– Itálie C-87/02

- Členské státy mají k dispozici uvážení, aby určily, který záměr podléhá posuzování. Zvolená metoda ovšem nesmí podkopávat cíl směrnice. Rozhodnutí, že záměr nepodléhá posuzování, tak musí obsahovat všechny potřebné informace, aby bylo jasné, že prošel zjišťovací fází a s jakým výsledkem.

– Irsko C-392/96

- Zvolené limity nemohou vylučovat všechny záměry určitého druhu, pokud ovšem, viděno jako celek, nelze u těchto záměrů spatřovat vliv na životní prostředí. Drobné záměry mohou mít výrazný vliv na životní prostředí. Limity (kritéria) napomáhají zjišťovacímu řízení, neslouží k vyloučení skupin záměrů.
Kumulativní účinky záměrů musí být vzaty v potaz.

Několik příkladů z judikatury

• Nejvyšší správní soud

– problematika synergických a kumulativních vlivů

- 7 Ao 7/2010-133; 8 Ao 2/2010-644; 9 Ao 2/2008-62; 4 Aos 1/2013-125; 1 Ao 7/2011-526; 4 Aos 1/2013-125 (Krajský soud v Brně: 65 A 3/2017-931)

=> Při posouzení se berou v potaz již existující záměry a obecně zátěž v území, neposuzují se vlivy izolovaně, ale vždy ve vzájemných souvislostech.

– problematika tzv. salámové metody

- 9 As 88/2008-301; 5 As 59/2013-57

=> Záměry jsou posuzovány jako funkční celky. Je možné povolit např. jen část záměru, ale posouzení se musí zabývat celým záměrem. Salámová metoda dělení záměru na menší kousky, které se vyhnou posouzení, je nežádoucí. Toto pravidlo však nejde do krajnosti, takže některé související části záměru, které nejsou zásadní pro funkčnost celku, je možné posoudit zvlášť (nebo neposoudit).

Závěr první části a otázky

dominik.zidek@law.muni.cz

Řešení střetů zájmů v území

Ochrana životního prostředí v procesech podle stavebního zákona

katedra práva
životního prostředí
a pozemkového práva

JUDr. Dominik Židek, Ph.D.

Obsah

- Co to vlastně je a k čemu je to dobré?
- Prameny právní úpravy
- Principy veřejného stavebního práva
- Subjekty veřejného stavebního práva
- „Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva
- Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území
- „Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva
 - *Vybraná „environmentální“ stanoviska*
 - *Vybraná „environmentální“ závazná stanoviska*
 - *Vybraná „environmentální“ rozhodnutí*
 - *Ke specifikům vyjmutí pozemků ze ZPF a PUPFL*
- Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon
- Závěr

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

Co to vlastně je a k čemu je to dobré?

§ 1 stavebního zákona

- Cíle a úkoly územního plánování, soustava orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí, podmínky pro výstavbu, rozvoj území a pro přípravu veřejné infrastruktury, evidenci územně plánovací činnosti a kvalifikační požadavky pro územně plánovací činnost.
- Povolování staveb a jejich změn, terénních úprav a zařízení, užívání a odstraňování staveb, dohled a zvláštní pravomoci stavebních úřadů, postavení a oprávnění autorizovaných inspektorů, soustavu stavebních úřadů, povinnosti a odpovědnost osob při přípravě a provádění staveb.
- Podmínky pro projektovou činnost a provádění staveb, obecné požadavky na výstavbu, účely vyvlastnění, vstupy na pozemky a do staveb, ochranu veřejných zájmů a některé další věci související s předmětem této právní úpravy.

Výchozí schéma

nástroje územního
plánování

územní řízení

stavební řízení

Prameny právní úpravy

Prameny právní úpravy

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
 - prováděcí předpisy ke stavebnímu zákonu
- Environmentální právní předpisy
 - Složkové
 - zákon o ochraně ovzduší, zákon o ochraně přírody a krajiny, zákon o vodách, zákon o ochraně ZPF, zákon o lesích, zákon o odpadech atd.
 - Průřezové
 - zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, zákon o integrované prevenci
- Procesní předpisy
 - správní řád, soudní řád správní
- Ostatní související právní předpisy
 - zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, zákon o některých přestupcích, trestní zákoník, občanský zákoník atd.

Principy veřejného stavebního práva

Principy veřejného stavebního práva

- princip nejvyšší hodnoty
- princip (trvale) udržitelného rozvoje území
- princip prevence
- princip předběžné opatrnosti
- princip integrace
- princip informovanosti
- princip účasti veřejnosti

vs. zásady činnosti správních orgánů

- srov. § 2 – 8 správního řádu

Subjekty veřejného stavebního práva

Subjekty veřejného stavebního práva

Nositelé pravomocí

- subjekty mající pravomoc přijímat normativní správní akty a opatření obecné povahy
 - vláda
 - ministerstvo pro místní rozvoj a ministerstvo obrany
 - kraje a obce v samostatné působnosti
- orgány územního plánování
 - ministerstvo pro místní rozvoj a ministerstvo obrany (újezdni úřady)
 - krajský úřad
 - obecní úřad obce s rozšířenou působností (zvláštní působnost na území hl. města Prahy)
- stavební úřady
 - obecné stavební úřady
 - ministerstvo pro místní rozvoj
 - krajský úřad
 - obecní úřad obce s rozšířenou působností
 - pověřený obecní úřad (městský a obecní úřad, který tuto působnost vykonával ke dni 31. 12. 2012)
 - speciální stavební úřady
 - vojenské a jiné stavební úřady
- orgány ochrany životního prostředí v procesech veřejného stavebního práva
 - dotčené orgány
 - další orgány vydávající podkladové environmentální akty
- ostatní orgány, jejichž činnost ovlivňuje procesy veřejného stavebního práva
 - autorizované osoby soukromého práva
 - veřejný ochránce práv
 - (fyzické osoby v pozici veřejných strážů)

Subjekty veřejného stavebního práva

Adresáti veřejnoprávního působení

- fyzické osoby (nepodnikající vs. podnikající)
 - účastníci řízení
 - další fyzické osoby
- právnické osoby
 - účastníci řízení
 - další právnické osoby
 - environmentální spolky
 - veřejnoprávní korporace
- zástupce veřejnosti (§ 23)

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

**POLK COUNTY
BUILDING PERMIT**

THIS CARD TO BE POSTED ON STREET SIDE OF LOT BEFORE WORK IS STARTED

Permit No. B254175 Date 9-8-80
 Location Lot 47 Southeast Blvd N.C.
 Owner Johnny Parham
 Contractor Johnny Parham
 Zone RE-1 Use S.E.R.
 Set Backs: Front 53' Side 26' Rear 43'

INSPECTIONS ALL ROOTS, TRASH, MATTED GRASS AND FOREIGN MATTER MUST BE REMOVED FROM FLOOR AREA BEFORE PLACING FILL. SELMA S. BANGNER *OB*
BUILDING OFFICIAL

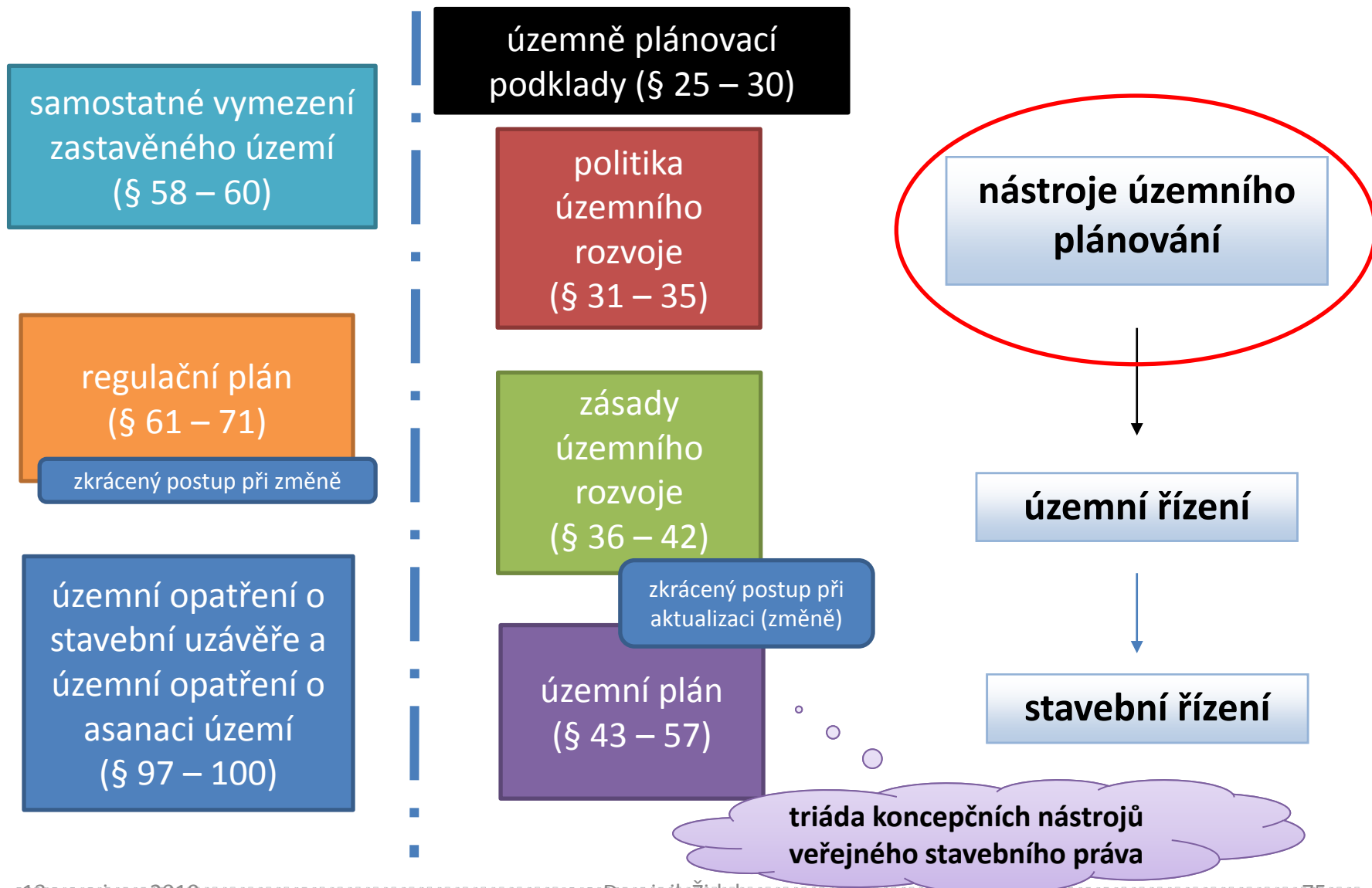
PERMIT VOID IF NOT USED WITHIN SIX MONTHS.

Building	Plumbing	Electrical	Mech.
<u>B254175</u> FOOTING	1ST ROUGHEN	ROUGHEN	ROUGHEN
Date Inspector	Date Inspector	Date Inspector	Date Inspector
SLAB	2ND ROUGHEN	FINAL	FINAL
Date Inspector	Date Inspector	Date Inspector	Date Inspector
LINEAL	FINAL		
Date Inspector	Date Inspector		
FRAMING	BUILDER WILL COORDINATE ALL INSPECTIONS. SUB-CONTRACTORS (MECHANICAL, PLUMBING, AND ELECTRICAL) SHOULD NOTIFY THE BUILDER WHEN THEIR PHASE OF WORK IS READY FOR INSPECTION.		
Date Inspector			
FINAL	RED TAG INDICATES REJECTION AND THE REINSPECTION FEE (IF ANY) MUST BE PAID BEFORE REQUESTING A REINSPECTION.		
Date Inspector			

For Inspection Phone 533-2676

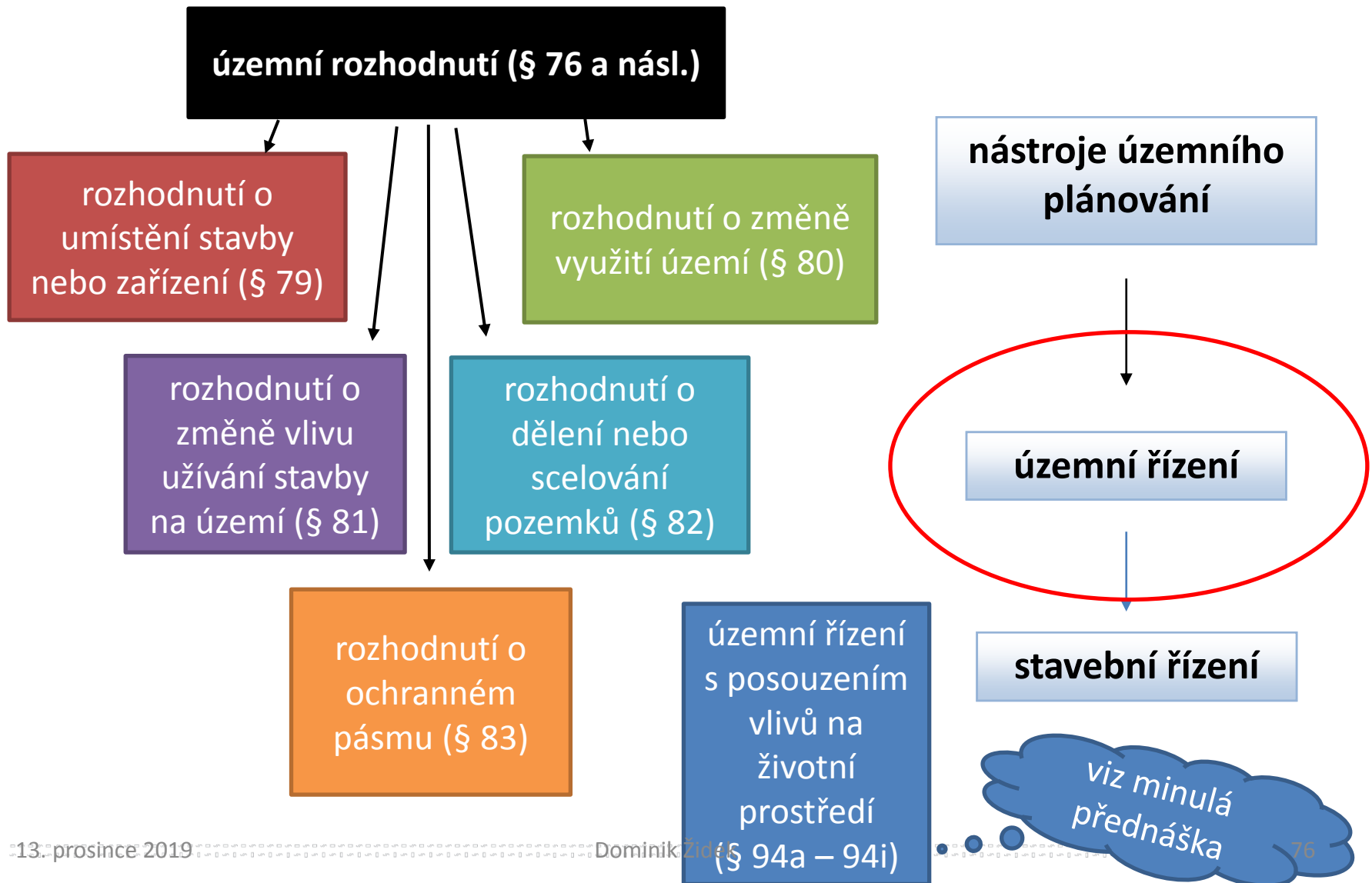

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

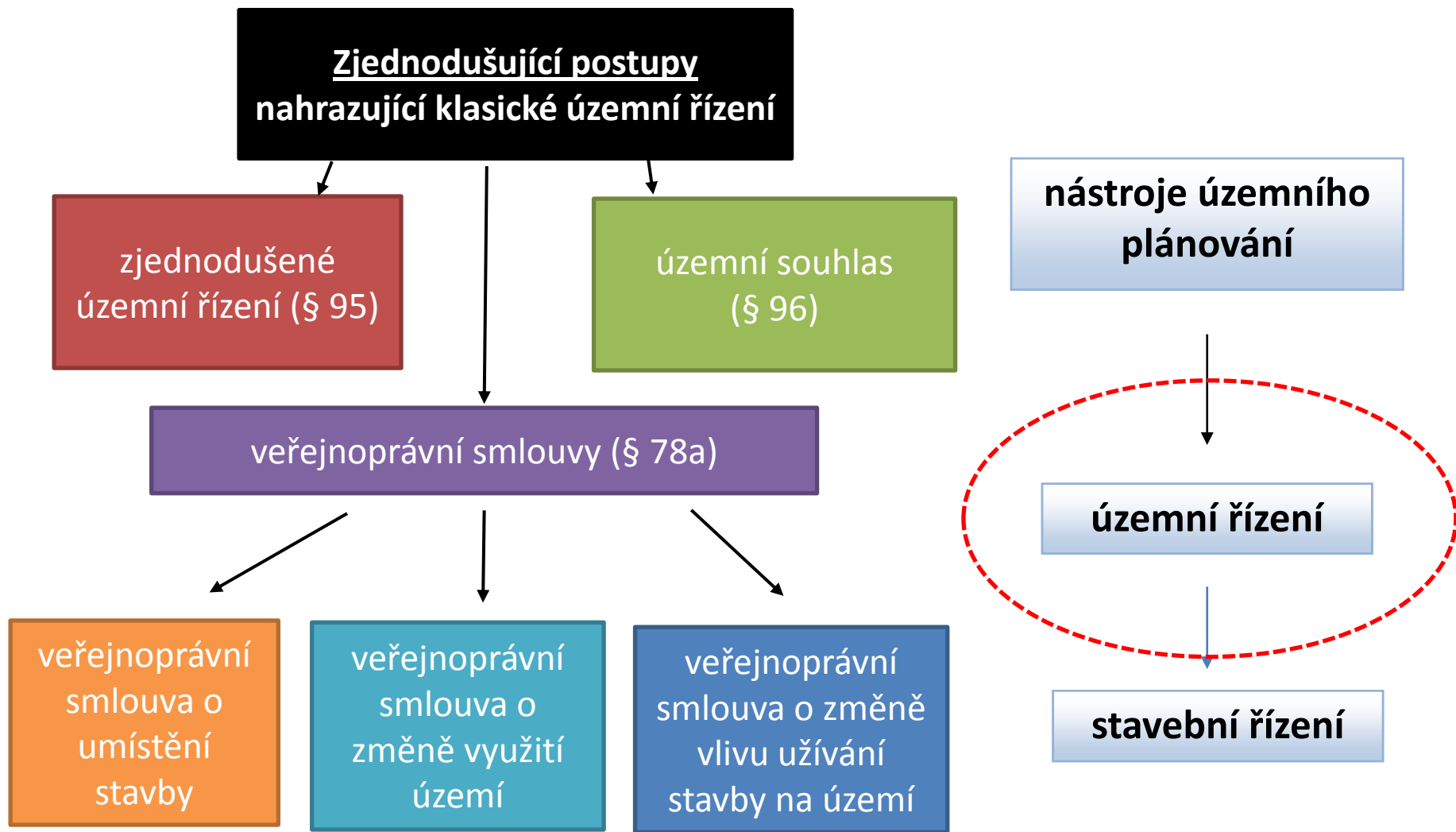

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

společné územní
a stavební řízení
(§ 94j – § 94 p)

společný územní souhlas
a souhlas s provedením
ohlášeného stavebního
záměru (§ 96a)

společné územní a stavební řízení s
posouzením vlivů na životní prostředí
(§ 94q – 94z)

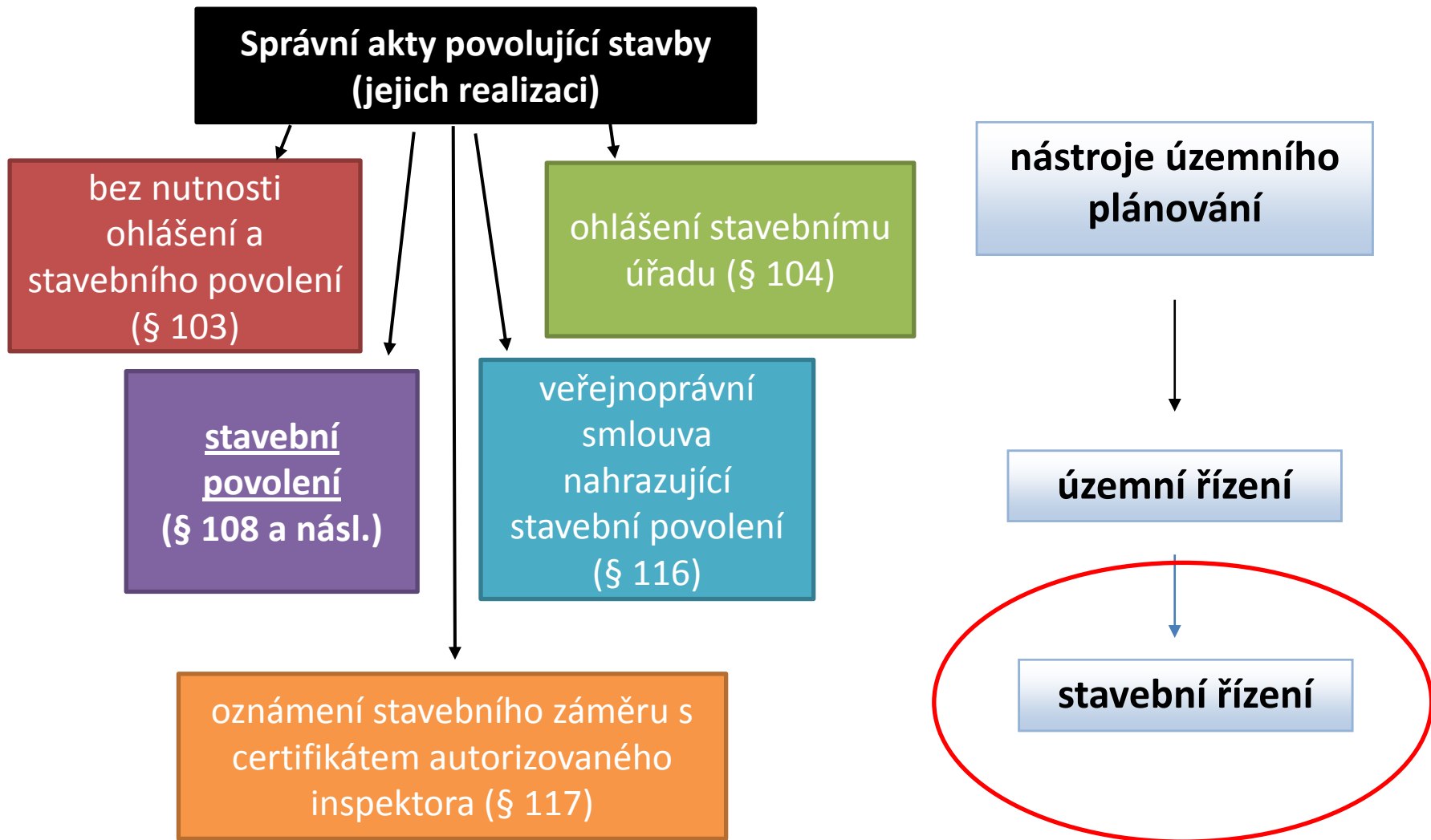
viz minulá
přednáška

nástroje územního
plánování

územní řízení

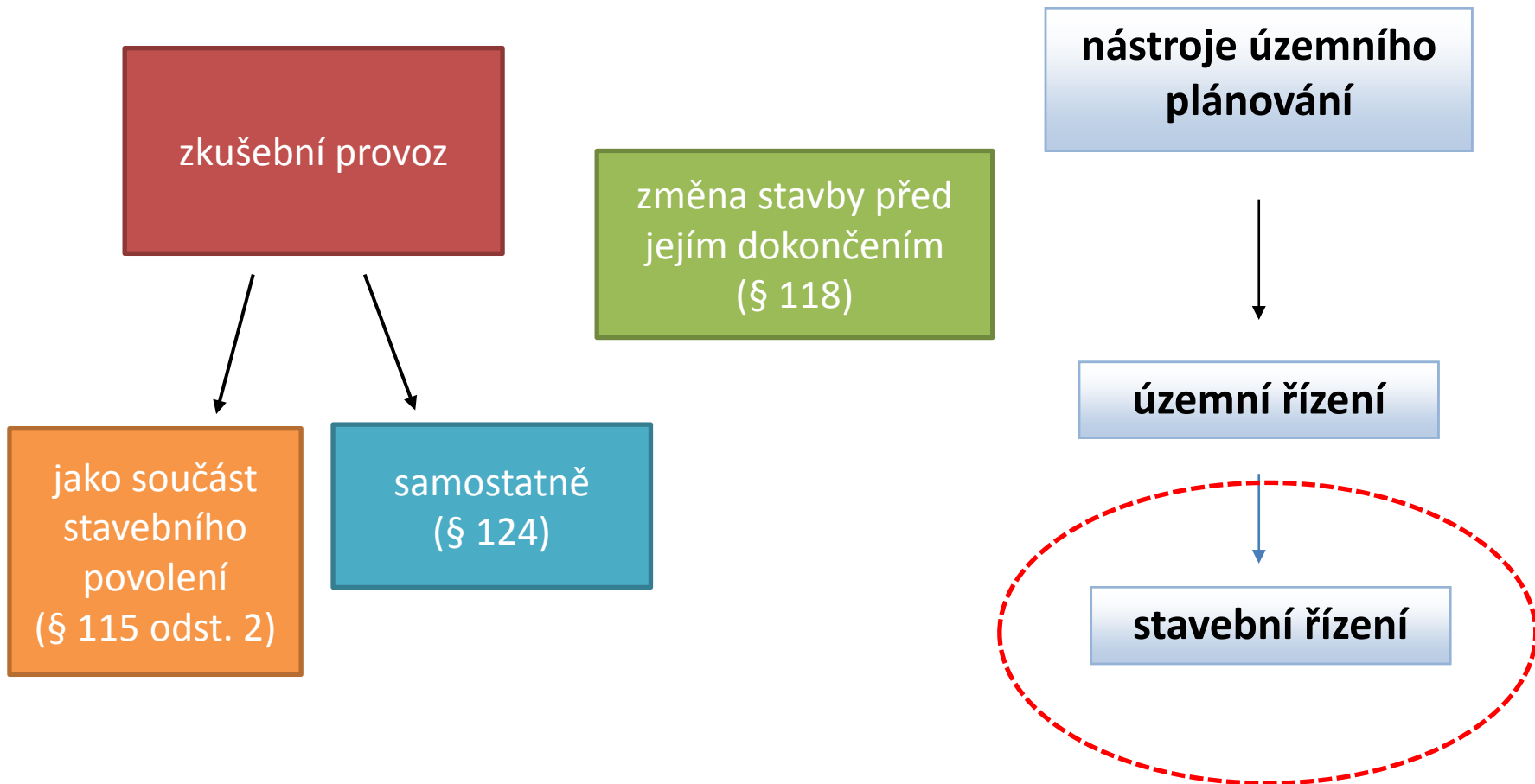
stavební řízení

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

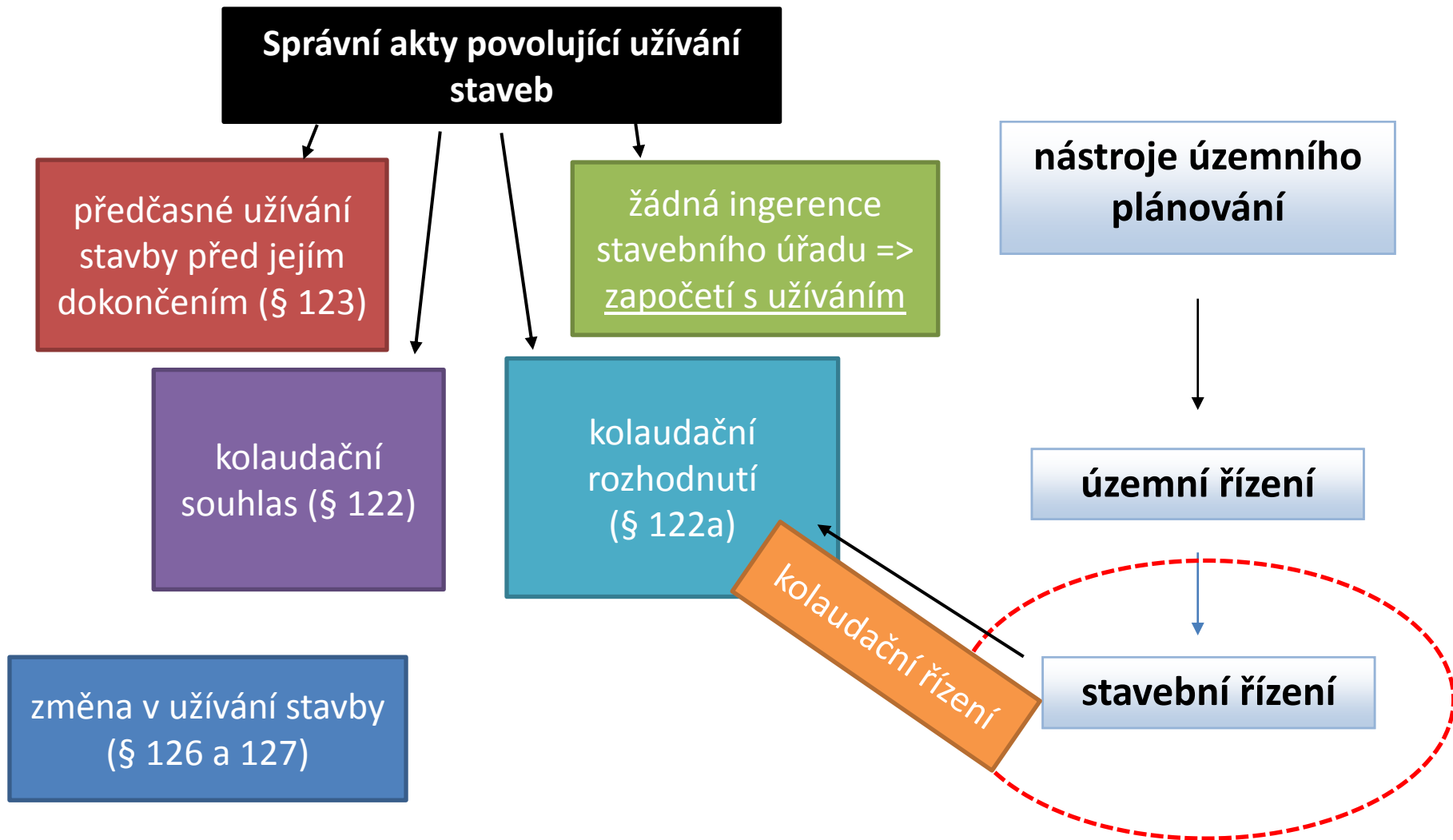

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

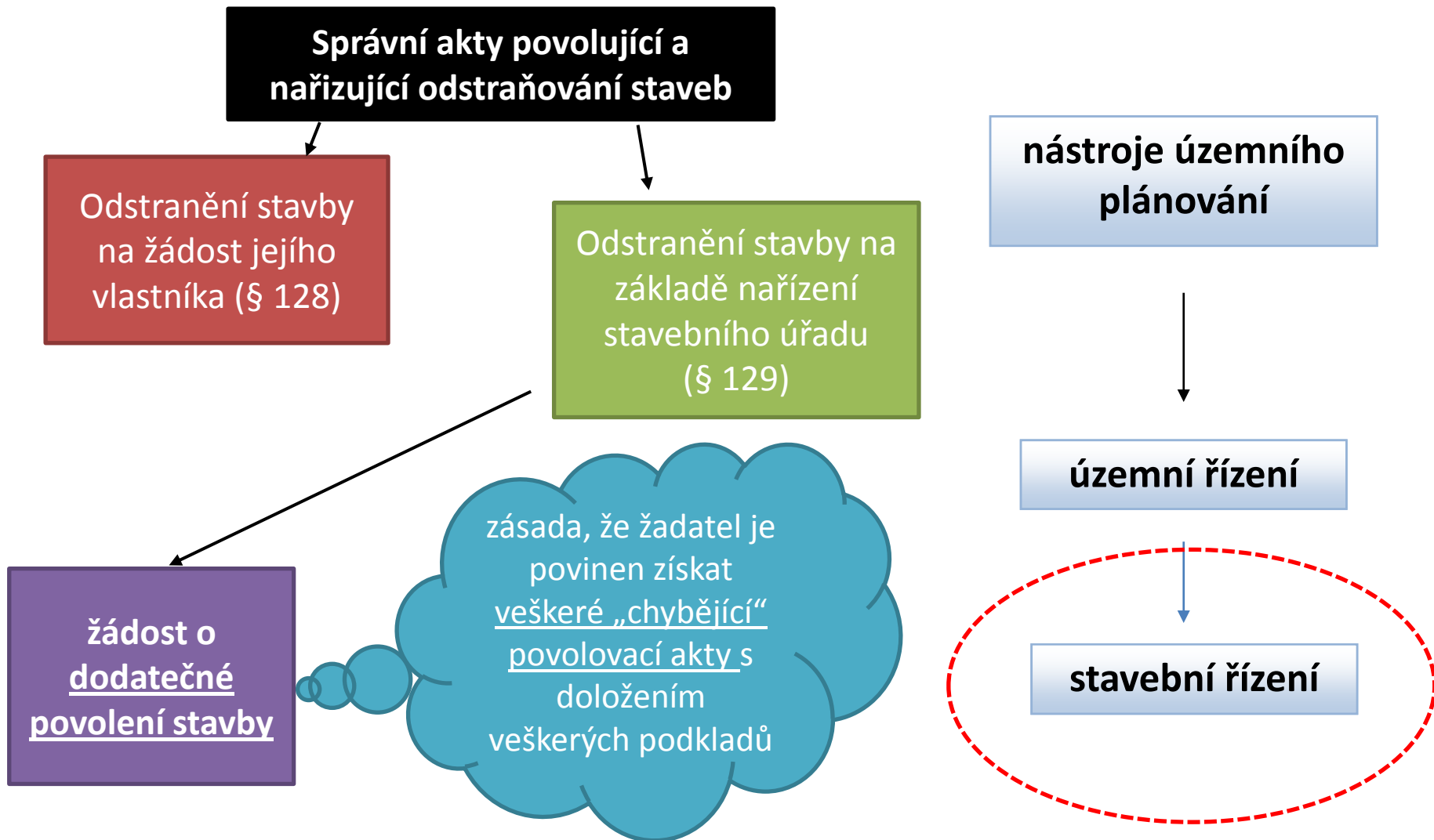

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

„Finální“ správní akty v procesech veřejného stavebního práva

mimořádné postupy
(§ 177)

nález kulturně
cenných nálezů
(§ 176)

stavební dozor
(§ 132 a násl.)

→ kontrolní prohlídka stavby (§ 133 a 134)

→ neodkladné odstranění stavby (§ 135)

→ nutné zabezpečovací práce (§ 135)

→ nezbytné úpravy (§ 137)

→ provedení udržovacích prací (§ 139)

→ vyklizení stavby (§ 140)

→ opatření na sousedním pozemku nebo stavbě (§ 141)

nástroje územního
plánování

územní řízení

stavební řízení

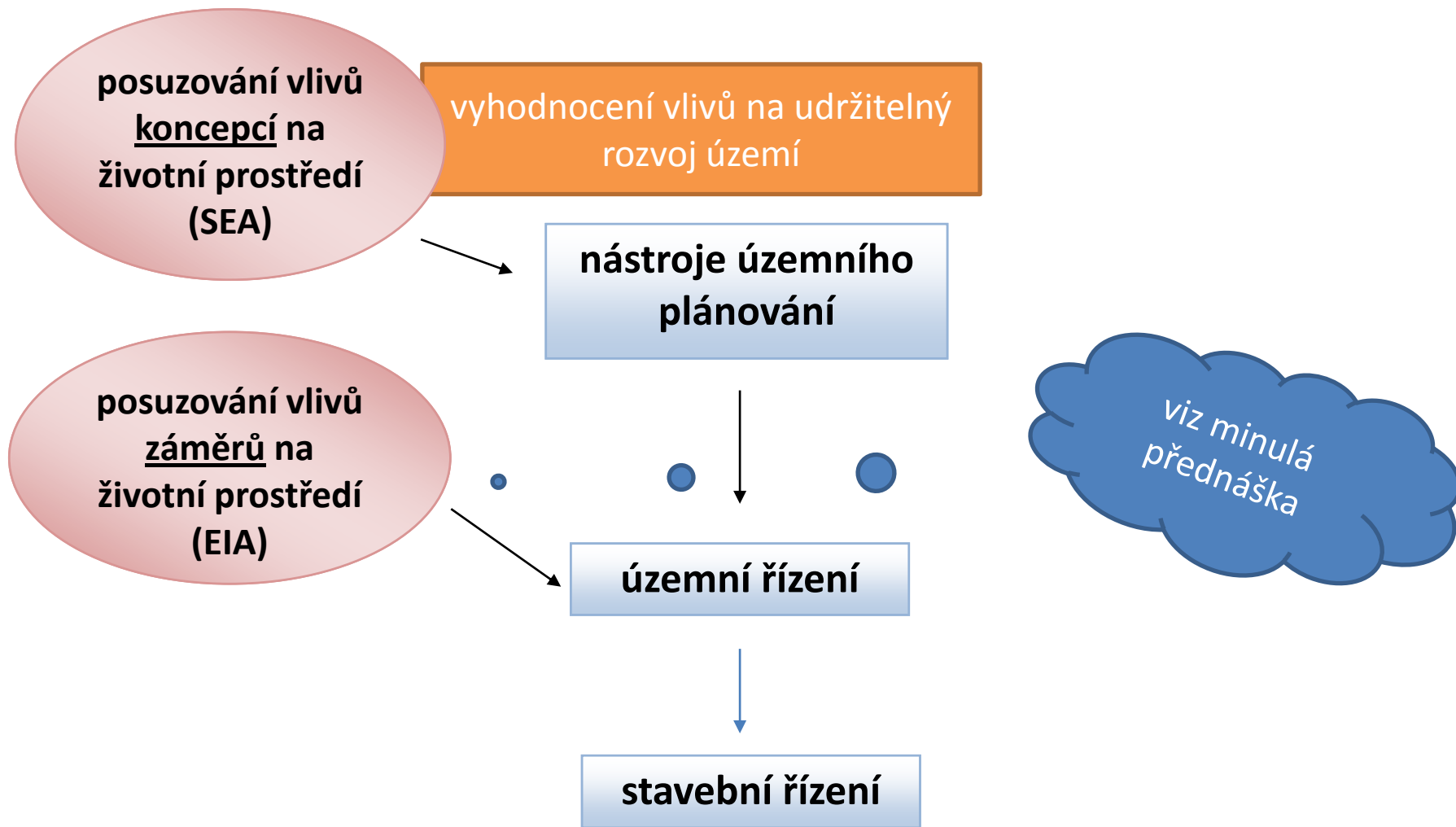
viz zčásti minulá
přednáška

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (a posuzování vlivů záměrů na životní prostředí)

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Politika územního rozvoje

- Nedílnou součástí politiky územního rozvoje je i **vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (SEA)** – srov. § 32 odst. 2.
- Proces přijímání politiky územního rozvoje i s vymezením postupu posuzování vlivů je pak upraven v § 33 – 35.
- Rámcový obsah vyhodnocení vlivů je vymezen v příloze ke stavebnímu zákonu.
- Přísnější režim je třeba uplatnit k eventuálnímu vlivu politiky územního rozvoje na oblasti NATURA 2000.
 - Pokud z posouzení vlivu na oblasti NATURA 2000 vyplýne, že politika územního rozvoje má významný negativní vliv na oblast NATURA 2000, je třeba provést tzv. naturové posouzení podle § 45i ZOPK.

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Zásady územního rozvoje

- Nedílnou součástí zásad územního rozvoje je také **vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (SEA)** – srov. § 36 odst. 1.
- Proces přijímání zásad územního rozvoje i s vymezením postupu posuzování vlivů je pak upraven v § 37 – 42.
- Rámcový obsah vyhodnocení vlivů je vymezen v příloze ke stavebnímu zákonu.
- Obsahem posouzení SEA je pak také hodnocení CEA (*Cumulative Environmental Assessment*), tedy posuzování kumulativních a synergických vlivů na životní prostředí.
- Přísnější režim je třeba uplatnit k eventuálnímu vlivu zásad územního rozvoje na oblasti NATURA 2000 - tzv. naturové posouzení podle § 45i ZOPK
 - Výsledkem naturového hodnocení by mělo být určení, zda jednotlivé záměry obsažené v zásadách územního rozvoje budou mít (významný) negativní vliv na tato chráněná území a zároveň, zda je případný negativní vliv v každém z případů vůbec určitelný. Pokud přitom nelze vyloučit negativní vliv zásad územního rozvoje na evropsky významnou lokalitu, musí předkladatel zpracovat varianty řešení.
 - Stanoví-li stanovisko MŽP negativní vliv návrhu zásad územního rozvoje na oblast NATURA 2000 a zároveň neexistuje alternativní řešení s menším negativním vlivem nebo bez něj, pak je přijetí zásad územního rozvoje podmíněno přijetím kompenzačních opatření k zajištění ochrany a celistvosti chráněných území.
 - V některých případech (u lokalit s prioritními stanovišti nebo s prioritními druhy) nutné i stanovisko Evropské komise.

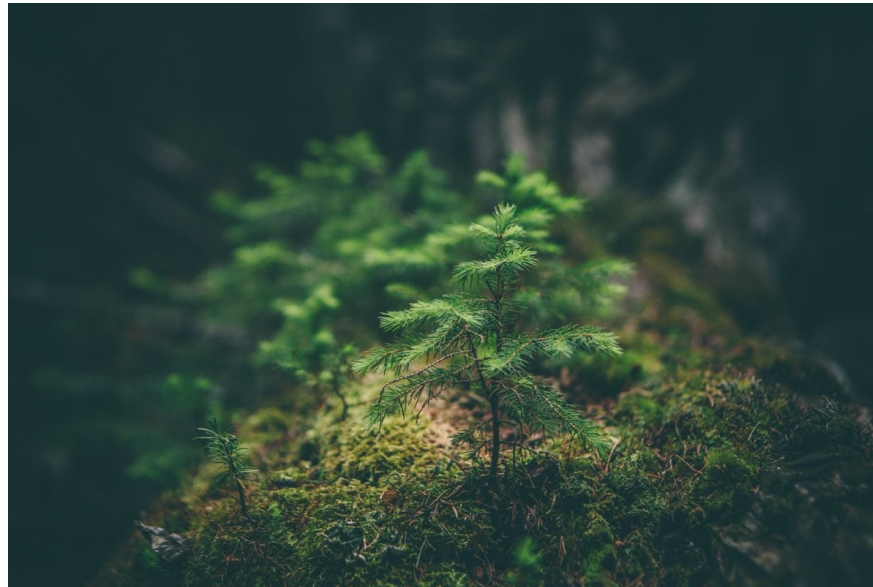

Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území

Územní plán

- Ve fázi návrhu zadání územního plánu (srov. § 47) krajský úřad ve svém stanovisku (k tomuto zadání) uvede, zda má být tento návrh posuzován z hlediska vlivů na životní prostředí (SEA) ve smyslu § 10i zákona EIA či nikoliv => poté by bylo zpracováno **vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území**.
- Na posouzení SEA nelze rezignovat toliko s odůvodněním, že ke každému dalšímu záměru bude provedeno posouzení EIA.
- Přísnější režim je třeba uplatnit k eventuálnímu vlivu územního plánu na oblasti NATURA 2000 - tzv. naturové posouzení podle § 45i ZOPK
 - Pokud krajský úřad ve svém stanovisku k vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí (srov. § 50 odst. 5) stanoví, že územní plán má negativní vliv na oblast NATURA 2000 (který nebyl posuzován při pořízení zásad územního rozvoje), tak v takovém případě se postupuje obdobně jako při posouzení zásad územního rozvoje.
 - V případě nutnosti i zde musí být kompenzační opatření do územního plánu zahrnuty (srov. § 45i odst. 11 ZOPK).

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Klasifikace „environmentálních“ správních aktů

normativní správní
akty

správní akty
smíšené povahy

individuální správní
akty

veřejnoprávní smlouvy

faktické úkony s přímými
právními důsledky

neprávní, resp. organizační formy
realizace veřejné správy

Vybraná „environmentální“ stanoviska

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ stanoviska

Zákon o ochraně přírody a krajiny

nástroje územního plánování

MŽP k PÚR a ZÚR (jednotlivých krajů)

KÚ k ZÚR, ÚP a zbytková působnost

OÚ (3. obec) k ÚP a RP

AOPK (Správy NP), když chráněné území

Ministerstvo obrany pro území vojenských újezdů

územní řízení

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ stanoviska

Vodní zákon

nástroje územního
plánování

MŽP a MZ k PÚR
a ZÚR
(jednotlivých
krajů)

KÚ k ZÚR, ÚP

OÚ (3. obec) k
ÚP a RP

územní řízení

Stanovisko správce povodí
(§ 54 odst. 4) – pozor, není ke
koncepčním nástrojům, ale k
realizačním (viz výčet)

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ stanoviska

Zákon o ochraně ovzduší

MŽP k PÚR a ZÚR (jednotlivých krajů)

KÚ k ÚP a RP

Zákon o odpadech

MŽP k PÚR

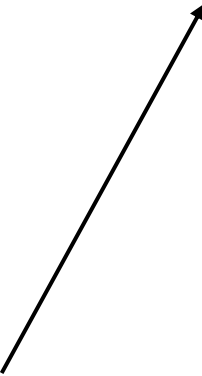
KÚ k ZÚR

OÚ (3. obec) k ÚP a RP

nástroje územního plánování

územní řízení

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ stanoviska

Lesní zákon

nástroje územního plánování

MZ k PÚR a ZÚR
(jednotlivých krajů)

KÚ k ZÚR, ÚP

OÚ (3. obec),
pokud není příslušný MZ
nebo KÚ

Stanovisko orgánu státní správy lesů (§ 33 odst. 3) – pozor, není ke koncepčním nástrojům, ale týká se situací, když má těžba překročit 3 m³ na 1 ha lesa za kalendářní rok

územní řízení

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ stanoviska

Zákon o ochraně ZPF

nástroje územního plánování

MŽP k PÚR, ZÚR
(jednotlivých krajů) a ÚP, kde
je sídlo kraje

KÚ – ÚP a
zbytková
působnost

OÚ (3. obec) –
RP

územní řízení

Obdobně i další složkové předpisy, např.
horní zákon (působnost MŽP, MPO a
báňských úřadů) či atomový zákon
(Úřad pro jadernou bezpečnost) atd.

stavební řízení

Vybraná „environmentální“ závazná stanoviska

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Závazné stanovisko orgánu územního plánování - § 96b

- není typickým „environmentálním“ správním aktem, ale pro ochranu životního prostředí taktéž důležité
- procesně před územním rozhodnutím (i s EIA) a dále pro procesy podle ustanovení § 126, § 127 a § 129 StavZ nebo pro procesy podle zvláštního zákona, když půjde o posouzení změny v území
- nikoliv ve vyjmenovaných případech dle odst. 1
- posouzení, zda soulad s PÚR, ZÚR a ÚP => podmínky pro uskutečnění záměru
- pro každý záměr samostatné stanovisko v území (nejsou sobě na překážku)
- platí 2 roky ode dne vydání, nestanoví-li orgán územního plánování v odůvodněných případech lhůtu delší, nejdéle však 3 roky; platnost nelze prodloužit, pokud se změnilly podmínky v území

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ závazná stanoviska

Zákon o ochraně přírody a krajiny

k zásahům, které by mohly vést k poškození či zničení významného krajinného prvku (§ 4 odst. 2)

k činnostem na území národního parku nebo chráněné krajinné oblasti (§ 44)

ke kácení dřevin pro účely stavebního záměru (§ 8)

k činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz (§ 12)

nástroje územního plánování

územní řízení

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ závazná stanoviska

Vodní zákon

pozor, působnost stavebního úřadu v případě vodních děl (§ 55) ve všech procesech s výjimkou územního rozhodování vykonávají vodoprávní úřady jako speciální stavební úřady => speciální § 15 pro povolení vodních děl

závazné stanovisko dle § 104 odst. 9 (nevydává se, když souhlas)

souhlas (závazné stanovisko) pro stavby, které nejsou vodními díly, ale které mohou ovlivnit vodní poměry - § 17

nástroje územního plánování

územní řízení

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ závazná stanoviska

Zákon o ochraně ovzduší (zejm. § 11)

nástroje územního plánování

KÚ – k umístění a k provedení stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2

OÚ (3. obec) – k umístění a k provedení malých stacionárních zdrojů

územní řízení

MŽP ve vyjmenovaných případech

kompensační opatření

rozptylová studie

podkladové akty v některých případech – srov. přílohu č. 2

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ závazná stanoviska

Lesní zákon

Zákon o ochraně ZPF

ke specifickým
vyjimutím ze ZPF a
PUPFL – srov. dále

Zákon o odpadech

Obdobně i další
složkové předpisy,
např. horní či
atomový zákon atd.

závazná stanoviska k
procesům veřejného
stavebního práva

nástroje územního
plánování

územní řízení

stavební řízení

Vybraná „environmentální“ rozhodnutí

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ rozhodnutí

Zákon o ochraně přírody a krajiny

výjimka ze zákazů ve zvláště chráněných územích (§ 43)

výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (§ 56)

nástroje územního plánování

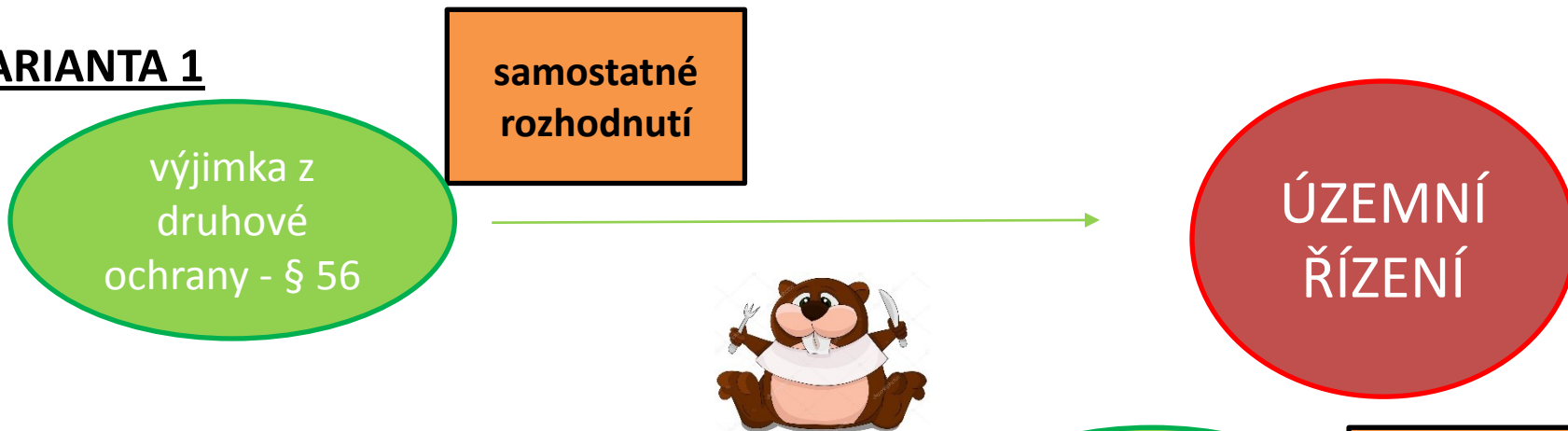
územní řízení

stavební řízení

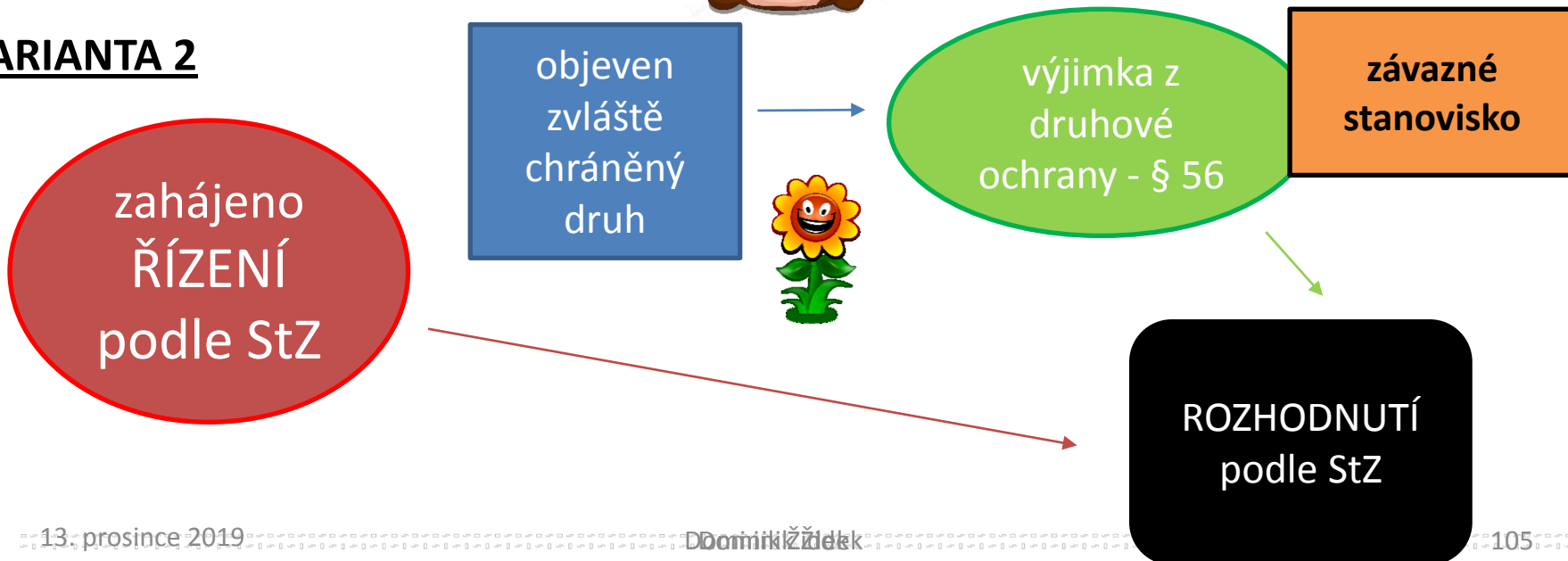

Stav účinný od 1. 1. 2018 (druhové výjimky – ZOPK)

VARIANTA 1

VARIANTA 2

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ rozhodnutí

Vodní zákon

pozor, působnost stavebního úřadu v případě vodních děl (§ 55) ve všech procesech s výjimkou územního rozhodování vykonávají vodoprávní úřady jako speciální stavební úřady => speciální § 15 pro povolení vodních děl

povolení k nakládání s vodami (§ 8 – 13)

povolení vodoprávního úřadu k některým činnostem podle § 14 VZ

nástroje územního plánování

územní řízení

stavební řízení

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ rozhodnutí

Zákon o ochraně ovzduší

povolení provozu stacionárního zdroje znečištění ovzduší uvedeného v příloze č. 2

provozní řády

Zákon o odpadech

souhlas (rozhodnutí) k provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů - § 14

nástroje územního plánování

územní řízení

stavební řízení

nejpozději před
kolaudačním souhlasem
(rozhodnutím)

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ rozhodnutí

Zákon o integrované prevenci – IPPC

viz samostatná přednáška

VARIANTA 1. -
IPPC

VARIANTA 2. -
IPPC

VARIANTA 3. -
IPPC

nástroje územního
plánování

územní řízení

stavební řízení

výkon stavebního
povolení

nelze bez
IPPC!

„Environmentální“ správní akty s vazbou na procesy veřejného stavebního práva

Vybraná „environmentální“ rozhodnutí

Lesní zákon

Zákon o ochraně ZPF

ke specifickým
vyjimutím ze ZPF a
PUPFL – srov. dále

nástroje územního
plánování

územní řízení

stavební řízení

Obdobně i další
složkové předpisy,
např. horní či
atomový zákon (zde
§ 9 odst. 1) atd.

podkladová
rozhodnutí k
procesům veřejného
stavebního práva

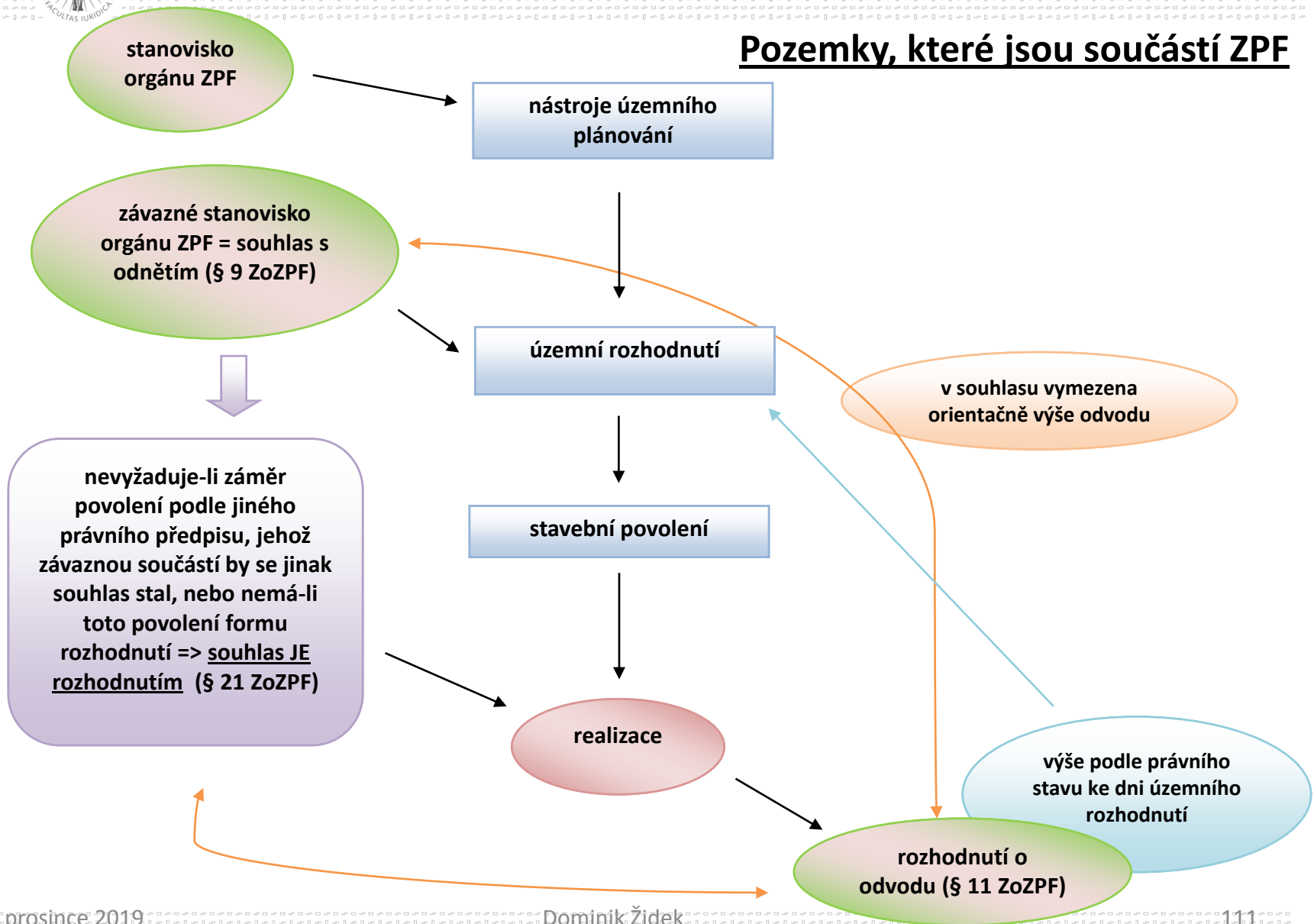
Ke specifickým vyjmutím pozemků ze ZPF a PUPFL

Ke specifikům vyjmutí pozemků ze ZPF a PUPFL

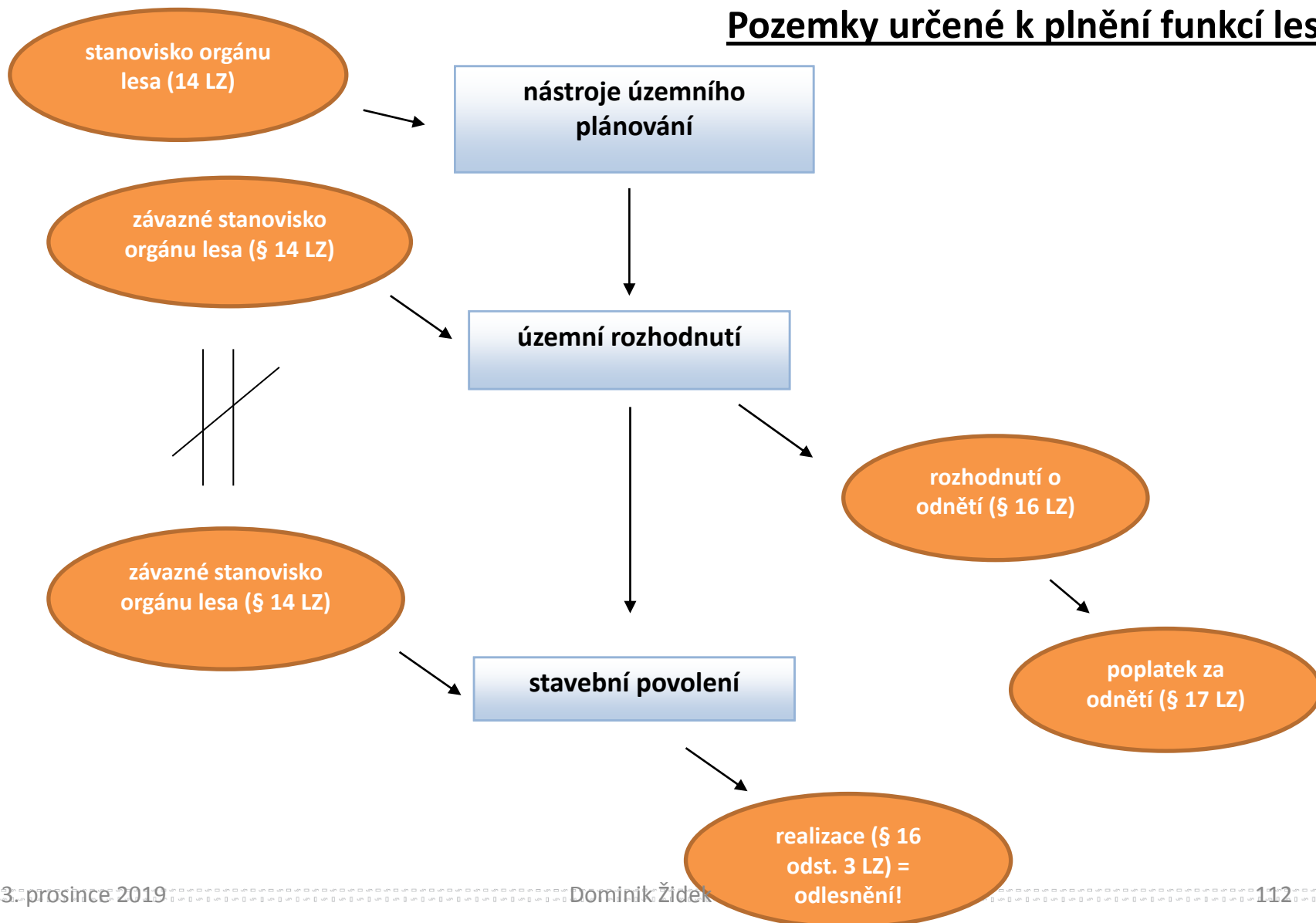
Pozemky, které jsou součástí ZPF

Ke specifikům vyjmutí pozemků ze ZPF a PUPFL

Pozemky určené k plnění funkcí lesa

Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon

Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon

- obnova kulturní památky (§ 14 odst. 1 ZSPP)
 - obnova = údržba, oprava, rekonstrukce, restaurování nebo jiná úprava kulturní památky (viz § 9 vyhlášky č. 66/1988 Sb.), nebo jejího prostředí
 - potřebné předem vyžádat si **závazné stanovisko**:
 - kulturní památka: obecní úřad obce s rozšířenou působností
 - národní kulturní památka: krajský úřad
 - před závazným stanoviskem: **písemné vyjádření** odborné organizace státní památkové péče (viz § 14 odst. 6 ZSPP)
 - přípustnost a stanovení základních podmínek ochrany
 - závazné stanovisko podkladem k územnímu rozhodnutí, stavebnímu povolení (i ve společném řízení) i v dalších řízení podle stavebního zákona (viz § 14 odst. 4 ZSPP)
 - v případě, kdy stačí ohlášení v procesech podle stavebního zákona: i zde je závazné stanovisko nutným podkladem (viz § 14 odst. 5 ZSPP)

Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon

- „Správní orgán musí při rozhodování na úseku památkové ochrany pečlivě vážit, zda omezení vlastnického práva, kterým je i závazné stanovení, jakým způsobem vlastník nemovitosti nacházející se na území památkové rezervace smí (či naopak nesmí) tuto nemovitost opravit, upravit či přebudovat, je proporcionální veřejnému zájmu na zachování památkové hodnoty dané lokality. Památková ochrana tedy **nesmí volit extrémní řešení**, nezohledňující v potřebné míře i jiné konkurující legitimní zájmy, práva či hodnoty a musí usilovat o co nejmenší omezení vlastnických práv dotčených vlastníků nemovitostí, která ještě vedou k dosažení cíle této ochrany.“

podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, č. j. 7 As 43/2009 - 52

Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon

- pro nemovitosti, které nejsou kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu (viz výše nástroje plošné ochrany) a jedná se o zamýšlenou stavbu, změnu stavby, terénní úpravu, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, či úpravu dřevin nebo udržovací práce
je nutné, aby si vlastník (správce, uživatel)
- vyžádal **závazné stanovisko** obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 14 odst. 2 ZSP) není-li zde výjimka (viz výše § 6a, § 17 ZSP)
 - před závazným stanoviskem: **písemné vyjádření** odborné organizace státní památkové péče (viz § 14 odst. 6 ZSP)
 - přípustnost a stanovení základních podmínek ochrany
 - závazné stanovisko podkladem k územnímu rozhodnutí; stavebnímu povolení (i ve společném řízení) i v dalších řízení podle stavebního zákona (viz § 14 odst. 4 ZSP)
 - pozor – potřebné i prodejnímu stánku, konstrukci a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov, jejichž umístění nepřesáhne 30 po sobě jdoucích dnů (*Vánoce jsou tady, Vánoce jsou tady...*)
 - v případě, kdy stačí ohlášení v procesech podle stavebního zákona: i zde je závazné stanovisko nutným podkladem (viz § 14 odst. 5 ZSP)

Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon

- pro všechna výše uvedená závazná stanoviska **platí**:
 1. jsou úkonem správního orgánu, jímž **zpravidla** nedochází k založení, změně, zrušení či závaznému určení povinností a nestanoví se jím žádná konkrétní povinnost, které by účastník byl povinen respektovat = lze je možné přezkoumávat pouze v rámci přezkoumání finálního rozhodnutí, kterého jsou podkladem (územní rozhodnutí; stavební povolení...)
 2. v případě ohlášení (viz výše - § 14 odst. 5 ZSPP), když toto není v souladu se závazným stanoviskem – pak rozhodne stavební úřad **usnesením** o provedení stavebního řízení, proti čemuž se nelze odvolat; právní mocí usnesení je zahájeno stavební řízení (srov. § 107 odst. 1 StZ) a dále platí výše uvedené
 3. není-li však žádného aktu navazujícího na závazné stanovisko – je možno přezkoumat přímo toto závazné stanovisko, které se materiálně považuje za **rozhodnutí** (např. taková oprava kulturní památky, pro kterou není třeba žádný akt podle stavebního zákona)

Ochrana kulturních památek s vazbou na stavební zákon

- „Závěry orgánů státní památkové péče o tom, zda je provedení zamýšleného pomníku v daném místě z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné či nikoliv, jsou věcí jejich **správního uvážení**, jež nelze nahradit uvážením soudním.“
- „Výsledek veřejné soutěže na ztvárnění uměleckého díla **není závazným podkladem** pro vydání závazného stanoviska orgánem státní památkové péče ve smyslu § 14 odst. 2 ZSPP.“

podle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 10. 2005, č. j. 30 Ca 26/2005-37

Závěr druhé části a otázky

dominik.zidek@law.muni.cz

Střety zájmů v území prakticky!

Vzorová situace

v podkroví nemovité kulturní památky (secesního domu) našel přirozené útočiště kriticky ohrožený druh živočicha – **netopýr velký** (*Myotis myotis*) – který však má na tuto kulturní památku neblahý vliv

Střety zájmů v území prakticky!

- Nutnost řešit vztah dvou „konkurujících“ si zájmů – zájem na ochraně kulturní památky x zájem na ochraně biotopu kriticky ohroženého druhu živočicha
- § 12 ZSP – ohrožení kulturní památky
- jedná se o kriticky ohrožený druh živočicha (§ 48 + § 50 odst. 2 ZOPK s vazbou na vyhlášku MŽP č. 395/1992 Sb.)
- § 50 odst. 3 ZOPK: v případě **prokazatelné nezbytnosti** v důsledku běžného obhospodařování nemovitostí nebo jiného majetku *nebo* z důvodů hygienických, ochrany veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti anebo leteckého provozu (pozor – není zde zmíněna památková ochrana!), není nutno získat výjimku – viz dále => ale nutné předchodí stanovisko orgánu ochrany přírody ke způsobu a době zásahu (v tomto stanovisku orgán ochrany přírody může uložit náhradní ochranné opatření, například **záchranný přenos živočichů**): bude podkladem pro § 12 ZSP
 - v praxi pro památkovou ochranu spíše výjimečně (problém s prokázání „prokazatelné nezbytnosti“)

Střety zájmů v území prakticky!

- Když nebude dána prokazatelná nezbytnost (nemožnost aplikace § 50 odst. 3 ZOPK), je třeba získat **výjimku podle § 56 ZOPK**
 - pozor netopýr velký je také předmětem ochrany podle směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin => aplikace § 56 odst. 1 druhá věta ZOPK
- § 56 odst. 2 ZOPK: důvody pro získání výjimky
- výjimka může být vydána buď ve formě rozhodnutí nebo ve formě opatření obecné povahy nebo někdy i ve formě subordinační veřejnoprávní smlouvy
- pozor u stavebních činností nově na § 56 odst. 6 a 7 ZOPK – pak závazné stanovisko (spíše výjimečné situace – diskuze) – viz následující slide
- Výjimka pak závazným podkladem pro § 12 ZSP
- V tomto konkrétním případě by záleželo na stavu budovy. Došlo by pravděpodobně k nařízení vhodného zakrytí podkroví způsobitelným materiálem pro ochranu kulturní památky i ochranu netopýra velkého (byl by stanoven způsob řešení i dozor při jeho provádění), případně nařízen záchranný přenos netopýra či jiné proporcionální řešení...

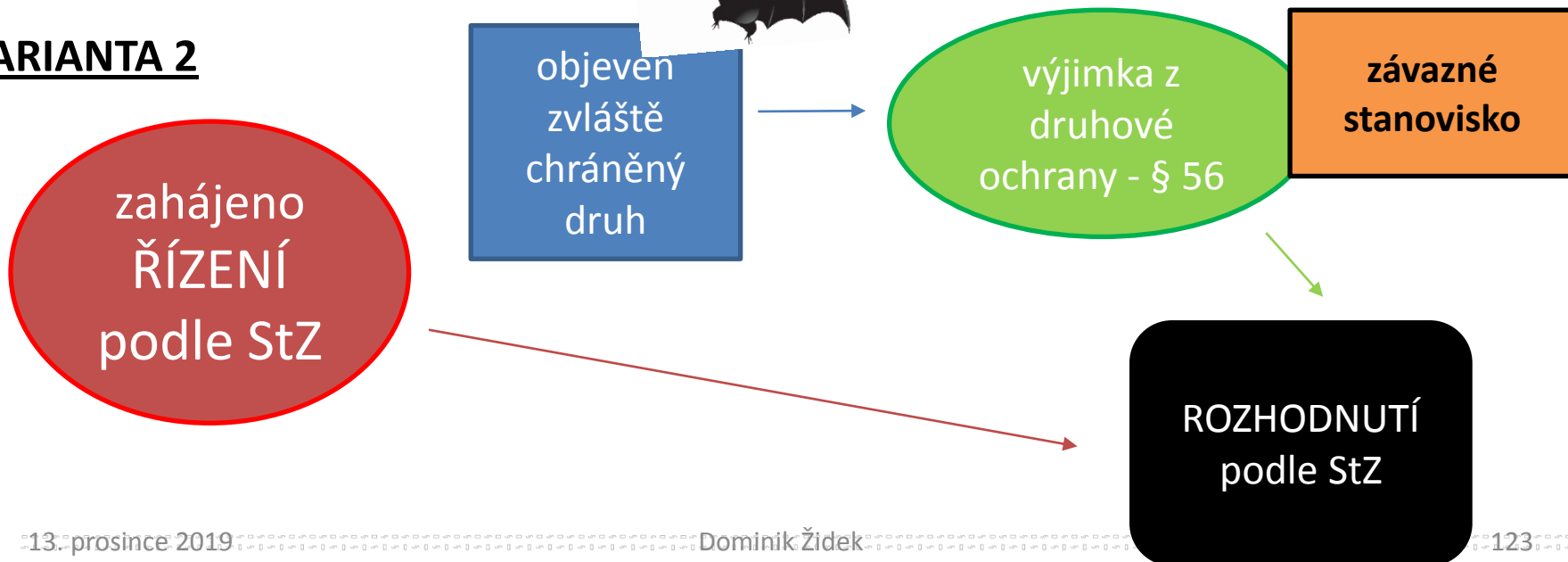
=> vždy střety v území řešit s přihlédnutím k **testu proporcionality** mezi ochranou kulturní památky a ochranou jiného chráněného zájmu

Stav účinný od 1. 1. 2018 (druhovité výjimky – ZOPK)

VARIANTA 1

VARIANTA 2

Závěr

dominik.zidek@law.muni.cz

